

# ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă pedagogică culturală a corpului didactic primar din jud. Sălaj

---

## Inc'o lovitură

### Adunarea învățătorilor a fost interzisă\*)

Vor fi mulți — poate cei mai mulți — între colegi, care se vor întreba: »Care ne este păcatul, pentru care adunarea Asociației noastre a fost interzisă?»

Învățătorii din județul Sălaj au fost cei mai calmi, cei mai rezervați în acțiunea lor, căci în toate județele din țară s'au ținut întruniri de protestare, pentru felul cum guvernării țării știu să aprecieze munca culturală a dascălului român și îndeosebi felul de achitare a salariului.

Noi, în 7 Mai, am fi dat semne de viață, după ce subsecțiile, la rândul lor, și-au făcut și ele datoria. În 7 Mai am vroit să arătăm că, dascălul sălăjan, și el, genie sub aceeași greutate cași colegii lui din întreaga țară. În această zi am vroit să arătăm că, școala românească a ajuns la ultimul pas și că numai clipe o desparte de catastrofă, de faliment, spre rușinea tuturor acelorora cari ar avea datoria să-i vină într'ajutor; dar n'o fac, căci interesele lor personale sunt mult mai însemnate și mai preferite ca cele de obște.

Dar în 7 Mai trebuia să se țină adunări învățătorești în fiecare reședință de județ, ca învățătorii din întreaga țară, în aceeași zi, să-și spună cuvântul respectat și hotărât, că școala românească se prăpădește, învățătorul ei e cu suflet plin de amărăciune împotriva

---

\*) Cu toate că prefectura jud. a oprit ținerea adunării, în ziua de 7 Mai a. c. s'au întrunit totuși un număr de peste una sută învățători în localul scoalei primare de stat din Zălau și au protestat împotriva demersurilor prefecturii pentru zădărnicierea adunării generale.

nedreptățirii lui față de toți ceilalți funcționari ai Statului.

În această zi de 7 Mai am vroit să cerem și noi achitarea fără întârziere a salariilor în restanță din 1931 și din anul în curs. Aplicarea în ceea ce privește plata salariilor, aceeași măsură tuturor categoriilor de funcționari, căci nu se poate admite ca în sărăcia de azi a țării să fie categorii privilegiate, iar învățătorii să fie lăsați în totală părăsire. Bani țării -- puțini câți sunt -- să se împartă proporțional la toți cei cari o servesc. Să se impună aceeași jertfă tuturor, dela cel mai înalt demnitar până la cel din urmă slujitor al Statului. Să se pună capăt unei injustiții revoltătoare pe care învățătorii n'o merită și n'o mai pot îngădui. În fața conducătorilor Statului și țării doream să declarăm solemn că răbdarea și puterea noastră de rezistență ajungând la ultima limită, nu noi vom fi răspunzători mâine de prăbușirea școlii primare.

Iată deci, care ne este păcatul, pentru care prefectura jud. Sălaj cu ordinul No. ad. 5753 din 27 Apr. a. c. nu ne-a putut autoriza ținerea congresului la data de 7 Mai.

Dar noi, cari am stat și stăm la datorie, cu toată mizeria care ne apasă, nu putem privi cu resemnare interzicerea congresului nostru județean, ci făcându-ne datoria, în viitor cu mai mult devotament, să fim gata a primi orice lovituri și umilinți, căci va sosi și ziua când ne vom spune și noi cuvântul, nestingheriți de nimenea, cu bărbăție, demn și hotărît.

Loviturile ce ni-se dau nu ne înfrică, ci dimpotrivă, ne oțolesc puterile pentru a putea rezista oricărei eventualități, ne majorează puterile pentru a duce lupta până la sfârșit. Iar biruința nu poate să fie decât a noastră.

Șimleu, la 5 Mai 1932.

*Simion Oros.*

## Studiați și respectați copilăria

*„Nu există copil rău, ci numai copil în care n'ai descoperit încă partea lui cea bună. Iar datoria ta de educator e să afii; care e latura în adevăr de pret, a sufletului pe care îl îngrijești“.*

Acesta este principiul lansat și preconizat de Sandersan, după ce fuse ales director al școlii primare din Oundle — Anglia. — Toată viața lui de pedagog practic, toate acțiunile lui au transpirat, iubirea și devotamentul față de școlarii lui, bazate pe o paciință mare.

Pentru a satisface acestei exigențe, în primul rând, trebuie să iubești copilăria sub toate aspectele ei. După ce acest lucru va deveni o a doua natură, e ușor, va fi ușor să-ți cultivi paciința. De altfel, sentimentul intelectual al curiozității; de a cunoaște din ce în ce mai bine copilul, te va sili să-l privești în toate manifestările lui. Odată descoperit un fenomen psihic, această descoperire îți va da un înböld de a căuta altul la alții subiecți și prin o coeziune infinită, te conduce la constatări și adevăruri de remarcă în viața copilăriei.

Fără aceste două, elemente psihice; iubirea față de copii și paciință, se strecoară pe neobservate, atâtea chestiuni... elementare în aparență și.... foarte importante ca fond, din punct de vedere individual și chiar colectiv.

Să mai existe azi cineva care să creadă că nu cunoaștem copii? Mare lucru... O viață întreagă petrecută în mijlocul lor și să nu-i cunoști?... Cred că nu e mare lucru. Să lucrezi după programe și orarii, dela oră fixă — la oră fixă, lecții fixate, obiecte ordonate, să predai, să asculți — oficial — nu înseamnă că cunoaștem copilul și copilăria. A avea copilul în vedere sub toate aspectele și cerințele lui; școlare și familiare — îndeosebi — e un pas făcut spre o nouă îndrumare mai fericită. A privi copilul ca școlar conform legii și a nu ne interesa de viața lui de acasă, nu mult înseamnă.

Mai mult timp, căutam intenționat, să aflu care-i cauza că în clasele noastre, — cred că oriunde de altfel — sunt atâtea categorii de copii, din punct de vedere psihic. La ere-

ditate, la mediul copilăresc, mă gândisem, fără să mă pot convinge, sau să-mi formeze o hotărâre de urmat. Cunoșteam mizeria în care se sbat unii, dar totuși mă sfiam să afirm că debilitatea mintală e datorită acestui fapt, atât de latent azi. De altfel sunt copii foarte săraci... cuminți și sunt copii de bogătași întârziați.

Cu ocazia unei razii, pela casele părinților copiilor am observat multe... foarte multe mizerii. Unele de ordin moral și altele, material:

Cele de ordin moral par că predomină, deoarece o coajă de «mălai» de ai, și ești mulțumit sufletește îți cade bine. Notez că ar fi acestea anormalități... dar sunt. Ne aducem aminte de «Cămașa fericitului.» Țăranul nostru... știm cu toții cum se hrănește, dar pentru aceea.. nedreptatea îl va răscula... foamea... mai rar.

Cele de ordin material predomină acolo unde există «Excelsior» pentru o viață închisă. Nu putem afirma însă și nici generaliza nici la unele și nici la altele, dar trebuie să le avem în vedere pe ambele.

Dar eu și cititorii mei, ba chiar și școlarii noștri, pe noi pe toți azi ne doboară mizeria — materială — Adeca nu mai avem ce mânca.

Sunt copii cari vin la școală, cu o bucată de pâine cerșită, azi dacă nu o au, o solicită aici, copiii milostivi. Desculți în foaia iernei, flămânzi și uneori maltratați de părinții bețivi ori mame vitrege, vin la școală cu ochii umflați de lacrimi.

Intr'o dimineață mă pomenesc în ușa clasei cu un copil desfigurat de plâns. Și plângea mereu. Toată clasa stătea năucă. Eu îl întreb că ce s'a întâmplat? I-mi spune că mama-sa vitregă l-a bătut de ce a întrebat de ea despre niște recvizite a lui. Dela locuința părinților lui, până la școală e 1 km. și jum. A trecut pe lângă oameni prin comună, l-au și întrebat și totuși n'a putut stârpi lacrimile. Și abia pe la ora 11 l'am putut face să zâmbească. Întrebat fiind tata copilului mi-a confirmat că așa e ea — vitrega — foarte nervoasă.

La o casă am găsit 2 copii de școală, împreună cu părinții, în niște condiții igienice și alimentare... lamentabile. Multe cazuri de acestea sunt, am putea înșira suferințe și mii. Cunoșcându-le însă și, având facultatea psihică de a te trans-

pune în situația celui năcăjit și amărât te umple mila ca acel copil, deși mic, totuși simte deja greutatea zilei. Și apoi după ce vine la școală să-i mai aplici o doză de pedeapsă fizică sau morală?... Lasă-l sărmanul,... căci suferă el în taină frig, foame, huidueli, dar barem tu educătorul lui nu-i fi călău. Rabdă foame, să mai rabde și bătaie... e mare lucru.

Având în vedere multe fapte analoage am atribuit în bună parte mizeriei materiale, nivelul mental al școlărilor. Sunt familii sărace dar domnește o armonie desăvârșită între ambii părinți și între copii iar acest fenomen e cetibil pe expresia fețelor.

Cunoscând viața de toate zilele a copilului trebuie să o avem în vedere. Pentru aceasta am adoptat cuvintele lui «Sandersan» «Nu o fi copilul rău (noi să descoperim acest lucru) dar n'am descoperit în el aptitudinile bune. Și probabil că tocmai noi îl diformăm, atunci când vrem să aplicăm acelaș tratament pentru toți. Aceste sunt considerații din mediul familiei, datorite multor cauze pe cari noi trebuie să ni-le impunem a le cerceta și cunoaște amănunțit și precis. Voi aminti unele cazuri și din viața școlară, cari dacă le neglijem, poate facem mai mult rău ca bine.

Cred că cu toții am observat că, unii copii sunt foarte buni la științele Matematice și slabi la Istorie sau cetire. Am un elev în cl. V. admirabil la Aritmetică, Geometrie, Istorie, dar citește ca unul de cl. II.

Noi cari ne explicăm faptul pe baze științifice, ajungem la considerația că, oricât am stărui să citească «bine» «logic» ar fi zadarnic. Am mai avut un asemenea elev care a absolvit cl. VII. în 1930, cu media 8,66. Sunt copii cari odată ce aud lecția, nu le mai trebuie cartea, reproduc exact. Sunt alții cari oricât te-ai sforța să-l faci să-ți reproducă o frază, nu vei putea. Alții nu «prind» nimica când cetesc încet, îndată ce a cetit' o tare «prinde» admirabil. În astfel de cazuri vom avea în vedere diferitele tipuri de memorie. Dacă le vom neglija va fi în detrimentul educației și instrucției. Dacă le vom cultiva concomitent, va fi bine.

Unii copii chiar și când mănăcă, cioplesc, împletec, zidesc și câte alte lucruri «în miniatură» nu fac. Asta le place lor mai bine. Oare e de condamnat?... Oare nu pentru viața rurală pregătim noi tineretul școlar?... Oare nu din munca căm-

pului își va asigura existența?... Dece să-l forțăm — peste puteri — la o muncă, care e considerată și de părinți lui... secundară. În cazul când își va câștiga pâinea de toate zilele pe cale cinstită, mai e cu drept să-l numești prost.

Pentru aceasta, în alte țări, unde s'a simțit necesitatea unei îndrumări mai adecvate spiritului etnic, se pune mare punct pe educația și instrucția din școlăle primare. Invățătorul Român cu 60—100 copii sub influența educației sale, nu va putea ajunge nivelul Invățătorului și școlărilor Austrieci, unde 15—20 copii la invățător. Acolo școlăle sunt mici ferme unde copiii lucrează toată ziua; în grădină, la câmp, ori în gospodăria școlălei. Dintre științe numai limba maternă e obligată, restul facultative.\* La noi... stai întru 4 pereți până te obosești și te extenuezi împreună cu copiii și când să ieși afară, dai de o pustietate, ca în curtea unei mori, ori și mai rău.

Ori cum ar fi însă nu vom ceda ușor tentațiilor de orice natură. Se va schimba și la noi cândva. Să fim persistenți însă — dacă nu e târziu — și să ne îndreptăm atenția asupra elevilor noștri. Să ne trudem a-i observa la toate acțiunile și zilnic vom constata câte ceva în sufletul lui, care să nu-i atragă pedeapsă, căci îi amărește inima. Părinții de mâine, să nu fie ca cei de azi, deci vom căuta — cu timpul — să înfrânăm influența părinților de azi, asupra celor de mâine.

Desigur însă, că pentru zilele de azi e o utopie poate, când oricine e liber să facă tot ce vrea, chiar dacă supără pe... deaproapele său.

Din experiența-mi profesională de până acum și din relatările și constatările anterioare, două lucruri mi-am propus.

1. Să nu fiu călăul claselor mele și copilașilor încredințați mie pentru educație. Suferă ei destul și dece să-le mai amărești sufletul, răpindu-i cel mai fericit timp pe care trebuie să îl procure în școală. Eliminarea cu desăvârșire a «bățului» de trista amintire.

Când vom fi mereu cu copiii, hotărât că nu se vor întâmpla grave abateri. Lipsa unei supravegheri intense, dă de lucru copiilor, cari trăesc pentru a acționa și reacționa.

2. Un carnet care să aibă pentru fiecare școlar o pagină sau două, în care să se noteze zilnic, orice se va observa la

\* Individualizarea inv. I. Găbrea.

el din punct de vedere fizic sau psihic, nu pentru a-l pedepsi ci suma tuturor acțiunilor sale va fi propice pentru studierea individualității. În felul acesta oricând vom avea înaintea ochilor noștri, toate acțiunile lui anterioare, în caz contrar le pierdem din vedere prin..... uitare.

Sute și mii de chestiuni sunt cari trebuiesc: observate, corectate și studiate. Un vast teren de studiu dedagogic, care îl socot mai rentabil pentru noi învățătorii, decât Filozofia lui Kant, sau «Universul» lui Einstein.

Insemnările zilnice asupra școlărilor, ne va aduce un real folos, deoarece la săvârșirea unei abateri sau greșeli, vom recurge la notările anterioare și nu vom fi siliți a căuta atunci zadarnic prin tratate; cum se combate, înjurătura, minciuna, furtul, invidia, ura etc.

G. Moigrădeanu.

---

## Cuvânt de deschidere

(rostit la matineul studenților dat în Zălau la 3 Mai 1932).

*Doamnelor și Domnilor,*

În momentul când Comitetul societății noastre a adus hotărârea de-ami da deosebita onoare de interpret al sentimentelor finerimii universitare din acest colț de țară, am fost de părerea să nufacem prea multă frazologie, atunci când lumea așteaptă dela noi fapte. Țara aceasta, un bâlciu, unde se vinde și cumpără sentimentul național, are nevoie de oameni de acțiune și ar fi, deci, mai nimerit să vorbim prin fapte.

Vă mărturisesc însă, că am simțit în acel moment și o puternică sguđuire în toate fibrele corpului meu și am cedat insistențelor conștiinței mele, ce mă indemna să-mi smulg câteva fraze sfioase, dar cari sunt simțite de fiecare student sălăjan.

Mobilul îndrăsnăleii mele își găsește justificarea în faptul, că această proaspătă pătură intelectuală este prea puțin înțeleasă în nizuințele ei. Nici un luminiiș pe cer, nici o mângăere, o explicație măcar, sau o îmbărbătare pentru sufletele

noastre plâpânde, rupte din sufletul neamului nostru.

Smulși de mâna sorții din ograda săracă a satului, ră-tăcim din loc în loc, fără popas, cu rane sângerânde ce ne dor. În drumul nostru sunt așa de rari oamenii, cari să dea un adăpost ideilor noastre, căci lumea s'a obișnuit să ne creadă o ceată de descreerați, degenrați, cari nu știu ce fac, de unde vin și unde merg.

Sufletul nostru e apreciat prin litera ziarelor fracmazione, iar idealul nostru e privit prin vitrinele evreilor dela Oradea-Mare și dela Cluj.

E adevărat, că noi suntem chemați să consolidăm și să clădim ființa noului Stat, nu să dărâmăm! Tot atât de adevărat este însă, că străinii cari stăpânesc toate fibrele vieții economice, dictă din umbră politica internă și pun mâna pe presa cotidiană, făcându-ne străinii în țara noastră. Profanează. În scrisul lor, memoria părinților și fraților noștri căzuți servind un ideal! Contestă cu voce de sirenă, temeinicia unui drept milenar. Iși bat joc de durerea și sărăcia unui popor lovit și sărăcit de ei. Terfelesc Tronul și Țara ce-i ocrotește, făcând cea mai intensă propagandă și cerând străinătății să-i scoată din acest balcanism românesc. Iar noi? Noi dormim pe laurii biruinții de ieri, tolerând toate injuriile interioare și exterioare, nu pentru că am fi uzurpatorii unui drept ce nu compete, ci pentru că suntem toleranți din fire. E frumos să fi tolerant cu semenii tăi și sufletul nostru tineresc, le intinde mâna frățescă, le dăm inima noastră românească, *dar să nu le plecăm capul Domnilor, pentru că sunt sigur c-o să ni-l tae!*

Toleranța noastră exagerată se mai datorește și faptului, că aciuăți la un post comod, suntem morți pentru știința vie și ne transformăm în niște bugetivori hrăpăreți a unui buget sărac. *Și din acest concubinaj de toleranță exagerată și sovenism încarnat, se naște un făt, un bastard monstruos și prematur, un Rothermere, a cărui pretenție obrasnică crește în sens direct proporțional cu vârsta lui!*

Dacă nu vom ști să fim români în Țara românească, se vor mai naște și alți monștri, cari uniți și ascunși în dosul paravanului interesului momentan, vor pândi momentul oportun, pentru ași putea infinge pumnalul lor în inima acestui popor!

— Dacă noi, cari am crescut la bubuitul tunurilor de



războiu, facem gălăgie, o facem pentru că suntem avangarda națiunii și avem dreptul și datoria de a suna în goarnă de alarmă! Și credeți-mă, Doamnelor și Domnilor, că atunci când zeci de mii de inimi plâpânde și cu mâna curată, smulși din clase sociale deosebite și sbuciumându-se de acelaș crez, nu poate însemna o demență colectivă. Uraganul moral din sufletul nostru nu este altceva decât un reflex al durerii populare, un spasm al națiunii bolnave, svâcniri uriașe ce erup din adâncul ființei neamului nostru!

Am putea, așa de ușor, să îmbrățișăm principii umanitare, cari ne tentează atât de mult prin frumusețea lor, dar nu o facem. Nu o facem pentru că am fost învățați chiar de D-voastre, să credem într'un Dumnezeu și în viitorul acestei Țări.

Noi vrem să păstrăm pozițiile câștigate de luptătorii acestui neam și să păzim comoara ce ne-ați dat, pentru că la rândul nostru s-o putem transmite urmașilor, cari o s-o pretindă dela noi!

Nu îmbrățișăm principii străine de sufletul nostru, pentru că suntem convinși, că dragostea față de pământul plămădit din sângele înaintașilor, este singura justificare superioară a existenței unui popor.

Rămânem aceia ce suntem, pentru că dacă generația Dv. cari ați patronat clădirea României, aveți sacina de a fi creierul neamului, «noi suntem pumnul care va fi chemat să lovească pentru a salva dela moarte acest popor»!

Și știe orișicine că n'a trecut nici măcar un singur moment de prefacere istorică, în care tineretul universitar să nu-și fi dat contribuția lui. În momente de grea cumpănă, când țara se coboară în tranșee, părăsim bibliotecile și ne ducem, la marele examen al morții!

Acum e pace. Acum avem datoria să ne apărăm dreptul prin cultură cât de multă, prin toleranță cumpătată față de minorități și printr'o radicală asanare morală. Să spunem lumii ce contestă, că noi nu suntem miluiții tratatelor de pace dela Versailles și Trianon, ci suntem paznicii neadormiți a unui cimitir cu morminte așezate în panteonul istoriei! Suntem sentinela culturii și a civilizației la poarta de Răsărit a bătrânului Continent.

Să ne impunem față de vecinii noștri privindu-i din

coclaurii Carpaților și dovedindu-le, că acest colț de lume nu-i pământ «ci-i trup și os din osul frânt», și dacă totuși seamănă a pământ e, că în decursul secolilor s'a frământat cu lacrimi și cu sânge și a fost dospit cu suferință! *Să știe lumea, că suntem înfiți în el cu rădăcini de două mii de ani, ce tind spre inima pământului. Astfel nu ni se poate nici contesta nici lăa, decât luând cu noi și țărâna lui și aruncând-o celor patru vânturi.*

Principiul vital și geniul națiunii române mocnește în sufletul nostru; ne aprinde pieptul spunându-ne: Aveți și voi un neam.....

Atunci volbura neliniștelor mistuitoare și grija zilei de mâine, ne copleșește sufletul și ne urmărește ca 'o fantomă, în mansarde și în subterane, în sala de studiu și pe prispă casei părintești.....

Privim trecutul pentru a putea descifra viitorul, dar el e atât de tainic, atât de nebulos; iar prezentul atât de dureros. Un întreg cortegiu de mizerii ne ține tovărășia în calea noastră spre ideal. Și în aceasta noapte sumbră și plină de mister, cu mâna tremurândă pipăim calea pe care mergem, *orientându-ne după steaua polară a iubirii de neam!* Ea ne arată că în alvia Nistrului curge sângele fraților noștri, iar valurile ce bat în ritm cadențat în stânca malului român, sunt mărturie, că dincolo de alvia lor, sunt inimi ce se sting cu dorul de-a veni la noi. Durerrea lor se stinge în întinsul câmpiei, în corpurile lăsafe pradă câinilor și corbilor flămânzi! În acelaș timp mercenarii flamurei roșii, ne cutreeră țara în lung și în lat. *Incendiază cuscrisul lor bolnav sufletele noastre sângerânde, întentând un proces de divorț între om și iubirea lui de neam.*

Părinții noștri își pierd, din zi în zi, speranța în zile de mai bine, iar noi stăm cu mâinele încleștate pe mita ce-o luăm, în loc să ne băgăm mințile în cap și să asanăm moravurile și să întărim capacitatea de rezistență a neamului nostru, pentru a putea suporta furtuna zilei de mâine.

*Când apele suferinții și ale răbdării acestui neam sărăcit și torpilat, vor ieși din vadul lor, cine va mai fi în stare să pună stavilă valului de sânge și eșafodului ridicat de monstrul teoriilor Marxiste?!... Vom plânge cu lacrimi amare pe ruinele altarului la care s'au închinat atâtea sute de generații, ca sub povoața unui blestem ce dăinuiește de mii de ani.*

Iată, Doamnelor și Domnilor, cele două rane ce ne dör. Ele sângerează în citadela noastră universitară neștiute de nimeni. Azi, însă, am descins cu ele în inima județului nostru, în mijlocul părinților noștri, ca împreună să ne pansăm. Am venit să ne plecăm un moment cerbirea în onoarea nestorului din cripta dela Băsești. *Și vor explica și celor ce urmează după noi, să știe și ei, că Zălaul fără stațuia lui Gheorghe Pop de Băsești, e un oraș ce sfidează sentimentul nostru național pentru că primul cetățean cu care ne întâlnim aci, este trufașul Wesselenyi Miklos.*

În ce privește rana a doua, care este mică la suprafață dar mare în adâncime, suntem hotărâți să ne sacrificăm timpul liber plecând din sat în sat și ducând oamenilor cărți și speranță în zile de mai bine. Vom merge «flămânzi și goi» dar cu inima caldă, pentru că *dacă generația noastră a fost condamnată să fie o generație de sacrificiu, de sacrificiu să fie!!*

Vom explica oamenilor în limba lor și cu texte biblice, că poporul ce s'a revoltat în pustiu a fost condamnat să ră-tăcească 40 de ani, iar generația revoluționară a fost condamnată la moarte, înainte de a ajunge în Canaan..... *Și o să le mai spunem, că în pusturile fără ploi și cu nisip sburător, se înalță trufaș curmalul cu frunzele veșnic verzi, cu fructul veșnic proăspăt, numai datorită faptului, că-și are rădăcinele adânc infpte în pământul pe care-l stăpânește!*

Pentru că trebuie să știe și ei, că un popor care a fost sortit să fie parafulgerul tuturor năvălirilor barbare, un popor care a purtat o mie de ani ștreangul în gât fără ca să poată fi strangulat, poartă în sine, cea mai desăvârșită vitalitate și chezașie pentru un strălucit viitor.

Doamnelor și Domnilor, dorința noastră fierbinte e, să fiți alăturarea de noi. Experiența Dvs. câștigată în decursul unei vieți. unită cu entuziașmul juvenil din sufletul nostru și cu dragostea noastră față de pământul strămoșesc, să dea un amalgam unic și indestructibil. Numai din această oltuire a mlădițelor tinere cu trunchiul aceleiași specii, va putea înmugurii, odată, salvarea neamului și floar a națiunii române.

*Nu boicotați, deci, studențimea și nu sabotați ideile ei; ci respectând avântul ei în timp de pace, binecuvântați-le memoria în timp de războiu.*

V. Condor.

# GOETHE

(poezia lui)

«Dela tata am moștenit inteligența, vitalitatea și pedantismul în orice activitate, iar dela mamă, seninătatea sufletului, inima deschisă și puterea de a povesti și a face versuri».

Goethe a primit o creștere aleasă, multilaterală, însă, în aceasta direcție a fost mult influențat și de evenimentele timpului său. La el se observă un fapt, ce nu s'a observat la nici un poet din lume și anume: viața și poezia lui sunt între ele în mod neseparabil. Poezia lui este expresia vieții sale propriie. Fiecare operă, chiar și o scurtă poezie, ne înfățișează o icoană din viața lui, o stare sufletească sau un eveniment. Schimbări în viață, produc schimbări și în poezie. Motivele pentru operele sale, sunt luate numai din propria sa viață. A spus odată: «N'am scris nimic, ce nu s'a petrecut în viața mea, operele mele țin pas cu viața mea». Poetul Goethe scrie, ce se petrece cu omul Goethe. Prin aceasta, apucă un nou drum între contemporanii săi. Fantazia lui se hrănește din experimentele propriiei sale vieți. Viața este fundamentul iar personalitatea lui este centrul poeziei sale.

Cel mai însemnat și productiv este în lirică. Chiar în timpul copilăriei, se observă o capacitate de-a putea da o formă poetică tuturor evenimentelor, ce se petrec în viața lui interioară și în cea externă. Goethe își toarna în poeziile sale întregul lui suflet, întreaga lui viață. Nimic nu rămâne neatris harfei sale. Tot, ce absoarbe sufletul lui senzibil din împrejurările sale, este redat în poezia lui lirică cu acelaș sentiment de bucurie sau de durere. Sunetul dulce al limbei materne, ridică farmecul acestor poezii, care se aud și azi pe aripile cântecelor la poporul german. S'ar putea înșira nenumărate poezii, toate minunate, reprezentându-ne fiecare o bucăciță întreagă din Goethe, un epizod, un sentiment din lunga lui viață.

Între primele încercări poetice și «gândiri poetice asupra călătoriei lui Isus Cristos prin iad». S'a tipărit la 1766. Îm-nurile lui sunt scrise într'un limbaj cu elan din antichitate,

privind felul înalt al străduinței omenești, luptele interioare ale sufletului (Mahomets Gesang, Prometheus, Gesang der Geister über den Wassern — Cântecul sufletelor asupra apelor, Ganimed, Grenzen der Menschheit, Das Göttliche etc. În elogiile lui ne prezintă întâmplări și evenimente, într'o reflexiune poetică (Hermann und Dorothea, Euphrosyne, Elogii romane, Trilogie der Leidenschaft. În multe poezii ale sale se observă un adânc sentiment pentru natură și dorul nemărginit al omului după ea. Poeziile de amor sunt câte un exemplu din viața lui. Operele lui poetice nu lasă neatinsă nici arta, nici religia. Tot aici amintim activitatea lui în poezia epică. A scris multe și frumoase balade și romane.

Poezia povestitoare a lui Goethe cuprinde tot forme poetice cu evenimente interioare, bogate în părți lirice. Se deosebesc prin: variațiunea sentimentelor, gândirea adâncă cu care urmă problemele etice vieții și societății omenești. Grația și hotărârea artistică ce ies din icoanele lui, scoase din viața civilă, fac o impresie nespusă asupra cititorului. În «Werther» poetul ne prezintă viața lui sufletească adânc întristată, până la masea melancoliei, în urma unui amor fără speranță către Charlotte Buff, mireasă unui altuia. Poetul își revarsă dispozițiile sale întunecoase și sentimentele posomorâte, însoțite de dureri nespuse ale renunțării și la sfârșit, reușește să învingă aceasta dispoziție sufletească. Este un conflict pe de o parte într'un mare sentiment și năzuință unui individ iar pe altă parte între puterile etice ordinii sociale, în care conflict, cel dintâiu e învins.

În «Wilhelm — Meistens Lehr — und Wanderjahren» este vorbă despre un om sănătos interior, care însă se rătăcește după o situație față de lume și viață. După un drum plin de rătăcirii, ajunge conștient să priceapă plăcerile vieții. Acest om se desvoaltă mai departe și cel care avea parte numai în plăcerile vieții, va fi om de folos obștesc. Eposul «Hermann și Dorothea» o operă literară de perfecțiune. Este mult citită. Foarte interesant este și «Dichtung und Wahrheit» (poezia și adevărul) în care poetul, deja bătrân, așează în ordine artistică toate influențele și persoanele cari au făcut efecte la dezvoltarea sufletului lui poetic.

Poezia dramatică. A trecut timpul productiv din Frankfurt. Goethe se mută la Weimar, unde, ca funcționar înalt al

al principelului, este mult preocupat. Se pare că activitatea poetică se retrage față de obligațiunile funcționarului și bărbatului de stat. Pe lângă acestea, Goethe se ocupă intensiv cu studiul și cercetarea naturei. Se strâng studiile fundamentale pentru opera lui principală pe acest teren: «Die Farbenlehre» (Studiul culorilor). Călătoria în Italia, mijlocește manifestajia ideilor și formelor clasice.

În aceasta epocă rupe cu trecutul, lepadă gustul timpului trecut. Se întipărește în el gustul după propria sa formă clasică a limbajului și a poeziei. Operele acestei schimbări a gustului sunt: Egmont, Iphigeia, Tasso, etc. Mare succes avea Goethe în prima lui operă dramatică: Götz von Berlichingen. Acest succes se aseamănă cu cel al lui «Werther». Două păreri universale se reprezintă în aceste opere. Werther e un om sentimental care suferă. Götz e omul faptelor. Pe când la Götz personalitatea se luptă în contra timpului, la Werther, individualismului se neagă.

Cea mai însemnată operă a lui și în gândiri adânci cea mai bogată creațiune a literaturii universale este: «Faust». Partea I. apare la 1790, ca fragment. La partea II. a lucrat chiar în ultimul an al vieții sale.

Faust, un mare savant, stă în mijlocul cărților sale. Abia există o carte, care să nu fi fost citită de el. A scris și el însuș o sumă de cărți. Oamenii în jurul lui, se uită cu admirațiune la el. A gustat toate plăcerile vieții. Lumea nu mai este în stare să-i ofere ceva. Se scârbește de tot. N'are pe nimeni și nimic, nici credință în Dzeu, nici speranță, nici încredere. Toată noaptea și-a frământat capul: «Mai are rost viața mea?» A doua zi — dimineața Paștilor — apucă paharul cu venin și-l duce la gură. În acest moment pătrund prin perdelele ferestrei primele raze în odaia lui, sună clopotul, vestind înviera, iar de de-afară se aude cântecul de bucurie al poporului: «Aliluia, Aliluia!» Faust aruncă paharul cu venin din mâna. O nouă încredere se naște în sufletul lui. Vrea să trăiască, căci începe din nou a avea credință și speranță.

În această operă, Goethe ne prezintă: năzuința sufletului omeneșc după cunoștințe, iar cea a inimei omenești după fericire, în urma acestei năzuințe, omul se face vinovat, din care vinovăție se ridică iarăș prin faptă. Activitatea etică în-

vinge prin stăpânire de sine și nu prin năzuință fără margini.

În aceasta operă se găsesc toate gândirile, sentimentele și năzuințele pe care-le are fiecare om în viața sa. Întrebările cele mai înalte ale vieții individului sunt tratate în mod profund. O bucăciță din Faust se găsește în fiecare om străduitor. Năzuința lui Goethe era, dezvoltarea, instruirea sufletului până la cel mai înalt grad. O năzuință după îndeplinirea existenței sale, după realizarea tuturor umanităților în persoana lui. Viața era nesăturată, căci vrea să absoarbă tot ce-l înconjoară și ce-a produs mintea omenească și timpul. Pe lângă Voltaire, este omul cel mai universal al sec. 18.

Goethe avea o viață a năzuinței și a activității. Faust conține întreaga lui viață, care n'a fost altceva, decât o luptă pentru formarea «Eu»-lui, o luptă cu viața, deaceia zice: «Am fost un om și asta înseamnă, a fi un luptător». Volume s'ar putea scrie despre activitatea acestui mare geniu atât pe terenul literaturii, cât și pe acel al filozofiei. Prin aceste câteva rânduri, am vrut să îmbogățesc cunoștințele generale iubitorilor mei colegi, dându-le o moleculă din prea bogata literatură a acestui poet universal.

În aceste vremuri grele, să-ne fie idolul prin viața lui activă, cu scop sfânt: a-și dezvolta personalitatea până la cel mai înalt grad. Dacă mulți dintre noi stau în momentul acela în care a stat Faust, când-a dus paharul cu venin la gură, să audă și ei clopotele reînvierii: Aliluia, Aliluia! După iarnă vine primăvara, după moartea învierea. După aceste vremuri grele o să vie timpuri mai senine, mai fericite, numai încredere și speranța lui Faust.

(sfârșit)

Gh. Tihanyi-Jussel.



## Colaborarea medicului cu învățătorul

Fără îndoială că o națiune trebuie să se gândească la viitorul său. Și nu poate fi vorba de viitor, fără a pronunța cuvântul »copii«. Deci viitorul unei națiuni este »copilul«.

De felul cum el va fi crescut, depinde renumele ei. Noi Românii am văzut acest lucru încă dela încheierea noastră ca stat politic, dar ne-au lipsit mijloacele în multe privințe și poate chiar și experiența. Totul ce am făcut, am adoptat numai, neglijând firea, mediul și climatul. Legi bazate numai pe felul nostru de viață, nu sunt decât de scurtă durată și venite instantaneu, ca apoi să fie argumental criticate și adaptate altele, din aite țări.

O singură lege bună, afară de mici lacune, e legea învățământului primar. Ea ar trebui, unde e lipsă, complectată și aplicată întocmai, contribuind la acest lucru, toate instituțiile și toți cei chemați, fără murmur.

În această lege se prevede ca medicul de circumscripție să viziteze școala și pe elevi. Tot acolo se spune ca învățătorul să facă fișa individuală a fiecărui elev. Numai se spune, dar imprimatele în acest chip, n'au sosit încă.

Dar învățătorul singur, este știut faptul, că nu poate complecta această fișă. E nevoie de medic. Copii suferă de multe boale, chiar ascunse, pe care nu are competența a le cunoaște el.

Medicii primari de circumscripție, când trec, numai fugitiv inspectează. Nu stau în clase, nici 2—3 minute. Atâta numai cât semnează registrul. Doamne,



și gras sunt plătiți! Afară de asta, mai au locuință și multe alte venituri primite dela comune.

E necesar a se complecta legea învățământului acolo și a obliga pe medic, la începutul anului școlar să se prezinte în 1-2, ba chiar și 3 zile, la fiecare școală, unde să facă examinarea amănunțită a fiecărui elev și toate observațiile trecute în fișă. Acest lucru s'ar putea, deoarece învățământul de tranziție durează cam o lună. Și în această lună ar termina toate comunele ce-i aparțin.

Tot atunci, să observe starea de curățenie și el să oblige pe comune a ajuta pe directori în menținerea curățeniei în lăuntru și în curte. Atunci s'ar putea aduce în curte nisip sau pietriș, s'ar putea face aparate de gimnastică, etc., etc. deoarece cuvântul lui este sfânt.

Însă, pentru acest lucru ar trebui ca legea învățământului să fie în legătură cu cea sanitară. Altfel n'are nici un înțeles. Căci în multe legi sunt lucruri bune, dar n'au fost executate, fiindcă n'au figurat în legile celor chemați să le aplice.

Tot deodată ar fi de dorit ca nu numai la epidemii, școlarii să fie scutiți de taxă, ci la toate boalele, în timpul cât durează cursurile. Ba ar fi frumos ca învățătorii și familia lor să fie scutiți de taxă în cazuri de boale, când medicii trec prin comune.

Stabilindu-se o colaborare între medic și învățător se ajută națiunea.

*N. D. Corâciu.*



## Problema revistei soluționată

La începutul anului în curs ajunsesem cu «Școala Noastră» într'o dilemă. Vechiul comitet de redacție îi suspendase apariția în mod provizoriu cu sfârșitul lunii Ianuarie 1931 din cauza lipsei de fonduri, și solicita incasarea pretenziunilor restante, ca să poată achita datoriile împreunate cu tipărirea și să poată continua editarea. În aceleași timp revista apare sub altă conducere fără știrea și consultarea vechiului comitet în sarcina căruia cădea răspunderea materială pentru gestiunea din trecut, incasarea restanțelor etc. \*) Imprejurări cari puteau da ocaziune la diferite interpretări și creia o situație și mai gravă, care nu se putea tolera și trebuia soluționată. În acest scop subsemnatul am convocat comitetul de redacție în ședință pe ziua de 20 Februarie a. c. Pentru lămurirea acelor pe cari îi privește, publicăm mai jos procesul verbal al ședinței în întregime :

„Proces verbal, încheiat în ședința Comitetului de redacție a revistei «Școala Noastră» ținută în biroul Revizoratului școlar din Zălau, la 20 Februarie 1932.

Prezenți: Ioan Mango directorul revistei, Dumitru Mărgineanu revizor școlar, Gheorghe Șimon inv. dir., Simion Oros inv., membri în comitetul de redacție și Ioan Codreanu administratorul revistei.

Absenți: Leontin Ghergariu, redactorul revistei, deplasat oficios din Zălau, Grațian Capătă și Dionosie Maior profesori de școli normale, domiciliați la distanțe mari, Augustin Creșpoi și Ioan Rațiu dir.-inv., din motive necunoscute.

Se constata, că ședința a fost convocată în regulă.

I. Directorul revistei, Ioan Mango în calitate de președinte, după ce arată, că scopul într'unirii de azi este predarea revistei «Școala Noastră» și a averii ei, salută pe cei prezenți, deschide ședința și prezintă darea de seamă de mai jos.

\*) Revista n'a apărut „în același timp“ ci după un an dela suspendare, la dorința generală a dascălilor din județ și în No. 1—1932 am lămurit situația în fața opiniei cetitorilor.

Acum când pentru cea din urmă dată ne-am întrunit cei grupați în jurul revistei «Școala Noastră», dați-mi voie să fixez în aceasta scurtă reprivire, evenimentele mai importante din trecutul ei.

Când am hotărât editarea revistei, în urmă cu 8 ani, am avut în vedere exclusiv numai interesele școlii și a dăscălimii de pe plaiurile sălăgene, principiu de care am fost călăuziți în tot timpul cât a apărut. Era însă fatal, că în acest scop să avem lipsă de două elemente indispensabile: de oameni și fonduri. Conștii de ceia ce aveam să facem, ne-am năzuit să grupăm în jurul ei bărbați, cari îi puteau da nu numai nutremânt spiritual, ci un urma pregătirii și situației lor, și o autoritate și garanție morală absolut necesară. Dintre acestia cea mai mare parte erau învățători. Asigurarea fondurilor s'a făcut din izvoarele obicinuite: abonamente și ajutoare, făcând dăscălimii ușorările posibile. Fondurile le-am manipulat cu cea mai mare grijă și cruțare, dar răsplătind modest în anii din urmă pe aceia, cari au muncit pentru revistă. N'am ascuns nimic din viața internă a ei. În fiecare an s'au făcut socotelile în fața Dv., pe cari le-ați aprobat, împreună cu măsurile menite a aduce îmbunătățirile, impuse de necesitatea perfecționării continue. Am dat cea mai largă ospitalitate tuturor chestiunilor de interes public și cultural, dacă erau scrise cuvincios și la nivelul cerut. Am încunjurat certele și personalitățile. Armonia a caracterizat viața și activitatea acestui comitet și a revistei. Am dorit să facem din ea un depozit al întregii activități școlare și culturale, desfășurată de către dăscălimea din județ. Am căutat să fie folositoare în toate direcțiunile, ceea ce în mare parte ne-a și reușit. Mulțumită acestor năzuințe, revista ajunsese să fie bine apreciată.

În anii din urmă însă s'a pornit în sânul unei părți a învățătorimei un curent ostil revistei, reproșându-i-se, că este condusă de oameni, cari nu aparțin corpului didactic primar (subsemnatul eram revizor școlar, redactorul profesor de liceu, dnii Gr. Capătă și Dion. Maior, profesori de pedagogie la școala normală și D. Mărgineanu subrevizor școlar; ceilalți toți erau învățători din județ); publică pedepsele învățătorilor; corpul didactic dorește o revistă a sa, independentă, de care să poată dispune liber; este prea scumpă etc.

Toate acestea erau acuze gratuite, puse la cale cu anumite tendințe destul de transparente, cari nu s'au putut atinge în măsura așteptărilor.

Cu toată munca subversivă, revista s'a putut susține. Era sprijinită și agreată de către majoritatea Corpului didactic, care *voia* să-i pătrundă și înțeleagă rostul. Fapt care l'a determinat să accepteze fără murmurări și proteste detragerea abonamentului din salariu. Astfel Corpul didactic, fiei zis spre onoarea lui și-a achitat regulat abonamentul cu foarte puține excepțiuni a elementelor flotante în număr de abia 5. Cu atât mai neregulat și-au făcut datoria Comitetele școlare în ultimii ani. Către sfârșitul anului 1930 aveam la ele abonamente restante în suma de Lei 223.334 și o datorie la tipografie de aproape 120.000 Lei. Degeaba am apelat prin mai multe invitări și provocări particulare și în revistă, Comitetele cu puține excepțiuni, perzistau și mai departe în neachitarea abonamentului. Ne luptam din greu cu lipsa și nu puteam satisface angajamentelor. Imprumut avem deja suma de 30.000 Lei dela o bancă.

În aceasta situație grea ne găsește începutul anului 1931.

Atunci vine Inspectoratul regional din Cluj și ne dă lovitura de moarte cu ordinul No. 2142 - 1931 în sensul căruia, în viitor, învățătorii, școalele și comitetele școlare nu mai pot fi obligate să aboneze revistele redactate în trecut de revizorate. Măsură influințată de împrejurarea, că era în prospect redactarea Buletinul Oficial al Directoratului regional și revista noastră îi făcea concurență în acest județ. La cererea noastră de a face excepție cu «Școala Noastră», care avea la spate un trecut de 7 ani, deși i-se recunoaște activitatea, ni se dă un răspuns laonic, că dacă Comitetele au fonduri o pot abona etc. Dispoziție iluzorie, fiindcă Comitetele și fără aceasta aprobare puteau abona revista.

Lipsiți de sprijinul celor mari și de înțelegerea celor mici, ne-am văzut siliți, ca în lipsa de fonduri și imposibilitatea de a recurge la noi credite, să sistăm apariția revistei cu Nrul 1—2 din 1931, în mod provizoriu. Credeam, că acest gest îi va trezi la sentimente mai bune pe debitori, și vor achita cel puțin o parte mai considerabilă din restanțe, cu care vom putea aranja datoria la tipografie și continua editura revistei. Speranțele însă ne-au înșelat. După câteva luni de așteptare

zădarnică am încredințat chestiune încasărilor dlui avocat Dr. A. Pinte. Dar nici provocările și nici inprocesuările nu au adus rezultatul așteptat. Unii voesc să explice aceasta împrejurare cu criza de azi, dar aceștia uită, că cea mai mare parte a restanțelor datează din vremurile mai bune, și că multe sume trecute în bugetele școalelor s'au ridicat și întrebuințat spre alte scopuri. Rămâne un singur motiv real: apatia, care ne caracterizează în toate acțiunile.

Azi chestiunea încasării restanțelor se găsește în mâna dlui avocat mai sus numit.

Din raportul administratorului revistei, rezultă, că la Comitete mai este o restanță de 189.580 Lei și la 5 învățători 1250 Lei, total 190.919 Lei și datorii de 94.919 Lei. Urmașii noștri dela conducerea revistei vor lua măsurile, ce vor crede de cuviință în privința restanțelor, cari formează averea revistei.

Dăscălimea, obicinuită deja cu revista, nu s'a putut dispensa de ea. A încercat să o înlocuiască, dar n'a reușit. A trebuit să revină la ea din nou și acum o vedem revenind cu începere din 1 Ianuarie 1932, poate pe alte baze și sub alte suspicii, pe cari noi nu le cunoaștem, întru cât nu avem nici o îngerință în redactarea ei de azi. Dar nici nu dorim să avem vre-un rol conducător, ca nu noi să fim piedeca unei înfăptuirii norocoase. Ne retragem și facem loc altora cu mai multe șanse de bună reușită. Ca oameni înțelegători ne bucurăm de reapariția ei și-i dorim prosperitate și viață lungă.

După cele premerse, Vă rog să binevoiți:

1. A lua la cunoștință de raportul prezent;
2. A asculta raportul administratorului și a controla socotelile și
3. A vă pronunța asupra trecerii revistei și averii ei asupra actualei conduceri.

Raportul se ia la cunoștință.

II. Urmează la ordinea zilei raportul administratorului Ioan Codreanu, asupra situației Casei și averii revistei.

Despre situația casei revistei «Școala Noastră» pe anii 1930 și 1931 am onoare a face raportul de mai jos:

În urma crizei financiare, ce s'a deslănțuit în anii 1929 și 1930 pe piața mondială, revista noastră ca și altele, a suferit și întâmpinat mari greutăți. Din acest motiv abonamen-

tele, cu deosebire dela comitetele școlare nu s'au putut încasa, cu toate că s'au făcut mai multe învătări, recercări în fiecare an în corpul revistei și individual la fiecare comitet, dar toate au fost înzadar. Văzând nepăsarea și indiferența comitetelor ne-am văzut siliți a recurge la ajutorul dlui avocat Dr. Aug. Pinteș, căruia i-am predat toți restanșierii.

În urma repeșitelor solicitări a Tip. «Luceafărul», am fost siliți să împrumutăm dela «Banca Economică» din Zălau Lei 30.000, ca să putem plăti o parte din cheltuelile de tipar. Aceasta datorie există și azi în întregime și plătim dobânzi după ea.

În anul 1930 revista a apărut în 880 exemplare cari au fost distribuite în modul următor:

1. comitetelor școlare	—	—	—	—	—	—	300	ex.	
2. învățătorilor	—	—	—	—	—	—	483	„	
3. oficiale	—	—	—	—	—	—	28	„	
4. gratuit	—	—	—	—	—	—	20	„	
5. schimb	—	—	—	—	—	—	15	„	
6. în rezervă	—	—	—	—	—	—	34	„	
							<b>Total</b>	<b>880</b>	<b>„</b>

Situașia Casei se prezintă astfel:

Până la finea anului 1930 s'au încasat

a) dela 76 comitete școlare	—	—	L.	30.160	b.
b) „ 478 învățători	—	—	„	119.500	„
c) subvenșie dela Comitetul școl. jud.	„	„	„	20.000	„
d) Soldul anului 1929	—	—	„	17.412	„

**Total L. 187.072 b.**

Din aceasta sumă am achitat următoarele cheltueli:

a) Tipografiei «Luceafărul»	—	—	Lei	108.363	b.
b) Onorare	—	—	„	53.400	„
c) Taxe de expedișie	—	—	„	15.948	„
d) diverse (clișee, hârtie etc)	—	—	„	3.800	„

**Total L. 181.591 b.**

## BILANȘ

Intrate Lei 187.072 b.

Eșite „ 181.591 b.

Sold activ. L. 5.481 b.

În anul 1931 s'au încasat:

a) Dela 89 Comitete școlare	— —	L. 34.530 b.
b) „ un înv. abon. pe 1931	— —	„ 250 „
c) Sold activ din anul 1930	— — —	„ 5.481 „

---

Total L. 40.481 b.

Din aceasta sumă s'au achitat

a) Tipografiei «Luceafărul»	— —	Lei 38.880 b.
b) la banca Economică Zălau interese	„	2.607 „
c) onorare	— — — — —	„ 3.000 „

---

Total L. 44.487 b.

### BILANȚ.

Eșite L. 44.487 b.

Intrate „ 40.261 b.

Sold. pasiv Lei 4.226 b.

### DATORII

a) la «Banca Economică Zălau»	—	L. 30.000 b.
b) Tipografia «Luceafărul» pt. tipăritul numerilor 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 și 20 din anul 1930 și numerii 1—2 din anul 1931	— — — — —	L. 52.193 b.
c) administratorului onorar pe a. 1931	„	8.000 „
d) deficitul anului 1931	— — —	„ 4.226 „
e) paușalul dela p. VI	— — — — —	„ 500 „

---

Total „ 94.919 „

Mai avem de încasat:

a) depunerea dela banca «Silvania» Zălau	Lei 1.123 b.
b) dela 5 învățători	— — — — — Lei 1.250 b.
c) „ 212 comitete școlare	— — — — — „ 188.330 „

---

Total „ 190.703 „

Aci se cuprind și restanțele achitate la mâna dlui avocat, Dr. Aug. Pinteș.

### BILANȚ

Restanțe de încasat	— — — — —	L. 190.703 b.
Datorii	— — — — —	„ 94.919 „

---

Excedent „ 95.784 „

Aceste restanțe se găsesc la:

1. Învățătorii Vasile Farcașiu din Rona, Virgil Boca din Turbuța, Ioan Müller din Mihăeni, Ioan Bota din Bârșă și Alexandru Kovacs din Zălau.

2. Comitetele școalelor primare din comanele: Acâș 1360 L.

Adoni 800 L., Aghireș 1200 L., Aleuș 1200 L., Agriș 400 L., Aluniș 400 L., Andrid 400 L., Arduzel 560 L., Ariniș 400 L., Asuajul de jos 400 L., Asuajul de sus 1200 L., Babța 1.360 L., Badon 800 L., Ban 400 L., Bădăcini 400 L., Bănișor 800 L., Băița 800 L., Băbeni 400 L., Bârsăul de jos 800 L., Bârsăul de sus 400 L., Bârsa 1.360 L., Benesat, 1.200 L., Bicaz 1.360 L., Bilghez 400 L., Bocșa 400 L., Bocșița 400 L., Bogdana 800 L., Boghiș 400 L., Bozieș 400 L., Boian 800 L., Borla 1.760 L., Bozna 400 L., Borza 400 L., Brebi 1.200 L., Brusturi 1.360 L., Buciumi 1.200 L., Bodia 2.080 L., Becheni 800 L., Căfăluș 400 L., Căfăluș 1.200 L., Câmpia 800 L., Cean 400 L., Cehal 800 L., Cehăluțiu 800 L., Cehul Silv. 800 L., Chechiș 400 L., Chegea 1.200 L., Chendrea 800 L., Cheud 400 L., Chieșd 400 L., Chichișa 400 L., Ciumărna 400 L., Chilioara 1.200 L., Cig 800 L., Cheniz 1.760 L., Ciocmani 400 L., Corni 1.200 L., Corund 1.200 L., Cizer 1760 L., Cosniciul de jos 800 L., Cosniciul de sus 1760 L., Creaca 1600 L., Criștelec 1200 L., Cristolț 960 L., Cristolțel 1760 L., Crișeni 400 L., Curitău 400 L., Curtiușeni 400 L., Ciglean 1.360 L., Dindești 1200 L., Dindești mic 1.760 L., Dioșod 400 L., Dobrin 400 L., Doh 800 L., Dornin 400 L., Drighiu 960 L., Dumuslău 400 L., Eriu-Sâncraiu 400 L., Fetindia 1.200 L., Firminiș 1200 L., Fizeș 2.080 L., Ferma clara 400 L., Ferma Cornia 800 L., Ferma Doba 1.200 L., Gâlgău 800 L., Gârceiu 1200 L., Gărdani 1.200 L., Ghenciu 800 L., Ghilvaciu 1.200 L., Giurtelecul Șiml. 800 L., Giurtelecul Hodod. 1520 L., Guruslău 400 L., Halmoșd 400 L., Hereclean 800 L., Horoat Petenia 400 L., Horoatul 750 L., Hurez Ponița 1200 L., Husia 1600 L., Huseni 1600 L., Irina 800 L., Ilișua 400 L., Inău 1.760 L., Ipu 940 L., Istrău 1.600 L., Iaz 1.200 L., Jac 1.600 L., Lazuri 1.600 L., Leleiu 800 L., Lompir 400 L., Leșmir 800 L., Mal 1.600 L., Marca 800 L., Marin 400 L., Măeriște 1.200 L., Mânău 1.200 L., Mălădia 400 L., Mecențiu 800 L., Mineu 400 L., Mihăieni 400 L., Mirșid 800 L., Moigrad 1.360 L., Moiad 1.200 L., Muncel 1.600 L., Nadișul 1.920 L., Năpradea 800 L., Noșig 400 L., Oarța de sus 1.600 L., Orbou 1280 L., Ortelec 400 L., Orjița 1.520 L., Otomani 1.200 L., Panic 800 L., Păfal 400 L., Păfălușa 400 L., Păușa 400 L., Păgaia 1.200 L., Peceiu 1.360 L., Pereceiu 1.200 L., Pir 400 L., Pișcolț 400 L., Plopiș 800 L., Porți 400 L., Portița 400 L., Preuteasa 1.600 L., Pria 1.600 L., Prodănești 800 L., Ra-



chiș 400 L., Racova 400 L., Răstolțul deșert 1.360 L., Recea 400 L., Reghea 1.200 L., Resighea 1.200 L., Romița 1.600 L., Rona 1.200 L., Sanislău 1.760 L. Satu Mic 1.200 L., Săliște 1.520 L., Sălsig 800 L., Sărăuad 800 L., Sărvăzel 400 L., Săuca 400 L., Săg 1.360 L., Sârbi 1.760 L., Sâncraiu Silv. 400 L., Sângeorzul de Meseș 1.600 L., Scărișoara Nouă 400 L., Siciu 400 L., Silvaș 400 L., Solona 400 L., Guruslău 400 L., Stâna 800 L., Stârciu 1.200 L., Supurul de sus 400 L., Subcetate 1.200 L., Șamșud 400 L., Șarmășag 1.200 L., Șeredeiu 960 L., Șiu-man 800 L., Șoimuș 800 L., Șumal 800 L., Tarcea 1.600 L., Tohat 1760 L., Treznea 400 L., Turbuța 1760 L., Tohat 1760 L., Treznea 400 L., Turbuța 1760 L. Tusa 800 L., Țeghea 400 L., Uileacul Șiml. 400 L., Uileacul Silvaniei 800 L., Unguraș 800 L., Urmiș 1.200 L., Aar 400 L., Vașcapaua 400 L., Valea Târnei 800 L., Vădurele 800 L., Vălcăul de sus 400 L., Vașad 800 L., Vârșolț 400 L., Vicea 1.760 L. Zălnoc 1.360 L., și Ză-lau 800 L.

3. Comitetele grădinilor de copii din : Acăș 800 L., Crasna 800 L., Carei No. 1 400 L., Carei No. 2 400 L., Curtuiușeni 400 L., Cehul Silv. 400 L., Dindești 1.200 L., Sanislău 1.200 L., Tarcea 400 L., Foeni 400 L. și Jibou 400 L.

Total Lei 189.580. b.

Cu acestea terminându-mi raportul, rog On. Comitet să binevoiască a-l aproba și a-mi da descărcarea cuvenită.

Raportul și gestiunea Casei se predă pentru controlare membrilor Simion Oros și Gheorghe Șimon, cari după executarea lucrărilor raportează, că întreaga gestiune au aflat-o în ordine.

În baza propunerii susnumiților se aprobă pentru administrator acordarea absoluturii cu restricțiunea, că se face răspunzător pentru eventualele greșeli ori sustracțiuni, cari s'ar găsi în viitor în sarcina sa.

III. Luându-se în discuție situația revistei «Școala Noastră» se decide predarea ei împreună cu toate activele și pasivele, revizorului școlar, Dumitru Mărgineanu, reprezentantul actualii conduceri, care ia răspundere pentru achitarea datoriilor vechi arătate mai jos.

Potrivit acestei hotărâri, Comitetul de redacție predă, iar revizorul, D. Mărgineanu, preia întreagă averea «Școalei Noastre» dupăcum urmează :

## 1. CASA

## A. ACTIVE

a) Numerar, depunere la Banca «Silvania»	L. 1.123	b.
b) Hârtii de valoare — — — — —	„	„
c) Pretenziuni restante la abonați	— — „ 189.580	„
<u>Total</u>		„ 190.703 „

## B. PASIVE

a) Sold pasiv — — — — —	L. 4.226	b
b) Datorie la tipografia «Luceafărul»	— — „ 52.193	„
c) Datorie la «Banca Economică» Zălau	— — „ 30.000	„
d) Onorar administratorului — — — — —	„ 8.000	„
e) Păușalul dela punct VI — — — — —	„ 500	„
<u>Total</u>		„ 94.919 „

## BILANȚ

Active — — — — —	b 190.703	b
Pasive — — — — —	„ 94.919	„
<u>Excedent</u>		„ 95.784 „

## 2. ARHIVA

- a) 1 registru de casă,  
 b) 2 registre a abonenților,  
 c) 1 sigil cu inscripția revistei,  
 d) colecții necomplete din revistă cu începere din anul 1924.  
 e) 145 monografii școlare,  
 f) 1 registru pentru procesele verbale,  
 g) diverse articole etc. și  
 h) 40 clișee, cari se află la tipografia Luceafărul Zălau.

## 3. MOBILIER

- a) un dulap pentru cărți.

Monografiile școalelor se vor păstra, până când se vor putea scoate în volume.

Autorii articolelor sunt în drept a cere publicarea în revistă, ori restituirea aceloră. Se vor publica însă numai cele de actualitate.

## IV. În legătură cu reeditarea revistei «Școala Noastră»

I. Mango amintind, că se cuvenea ca și foștii întemeietori și conducători ai ei, să fie consultați și invitați la ședințele în cari s'a pus problema aceasta, revizorul școlar D. Mărgineanu declară, că reeditarea s'a făcut la cererea insistentă a multor

membrii din corpul didactic primar fără nici un sentiment de îngratitudine sau vre-o tendință de desconsiderare, ori delaturare pe ascuns a vechiului comitet de redacție, căruia atât D-sa cât și Corpul didactic primar al județului îi recunosc cu mulțumită muncă rodnică, ce a depus la înființarea, redactarea și perfecționarea revistei, care era una dintre celea mai bune publicațiuni. Îi consideră și în viitor ca sinceri colaboratori și prieteni ai revistei, solicitându-le prețioasa lor contribuție morală. Roagă pe dl dir. I. Mango să transmită aceste sentimente și dlor membri absenți.

V. Proprietarul tipografiei «Luceafărul», Gregoriu Avram, ca interesat ia la cunoștință predarea revistei «Școala Noastră» și declară că nu-și v'a forma nici o pretenziune față de fostul director al revistei Ioan Mango, pentru pretenziunea, ce are la revistă până la 31 Ianuarie 1931.

VI. Membriilor externi prezenți li-se aprobă câte 250 Lei pașal de călătorie.

Cu acestea procesul verbal s'a încheiat și semnat de către toți cei prezenți. — SEMNĂTURILE.»

\* \* \*

Deodată cu predarea revistei încetează după 8 ani de muncă și răspundere: angajamentele, ce am luat asupra noastră la înființarea ei. Ne retragem cu sufletul liniștit, că am făcut tot ce ne-a stat în putință pentru prosperarea și perfecționarea ei. Este incontestabil, că ea a adus un aport în viața școlii și a dascălimei sălăgene. Ne bucurăm, că i-se redă viața ca să poată servi și mai departe interesele învățământului. Dar să nu se uite, că are lipsă de sprijinul desinteresat al tuturor. Altfel istoria se va repeta și rătăcirea cea din urmă va fi mai rea decât cea dintâi. Noi îi dorim prosperare și viață lungă.

Cu aceasta ocaziune luându-ne rămas bun dela Corpul didactic primar, mulțumim tuturor acelor, cari înțelegându-ne ne-au sprijinit și urmărit cu bunăvoință și dragoste, și ne mai păstrează un sentiment bun, asigurându-i și din partea noastră de aceleași sentimente și considerațiuni.

Pentru comitetul de redacție

I MANGO.

## Intelectualii satelor noastre\*)

Când îmi propun să vorbesc despre „intelectualii satelor noastre“, natural, că mă gândesc numai decât la acele elemente, cari prin pregătirea lor profesională sunt sortiți să trăiască în mijlocul sătenilor și cari, deci, au toată răspunderea unul ca altul, față de viitorul satului unde trăesc.

Dintre aceștia voi enumera: medicul, agronomul, notarul, prootul și învățătorul, ca pe unii cari trăesc în cea mai largă convențiune cu săteanul și, cari, fiocare din acești factori, din o datorie supremă, ar trebui pentru prosperarea satului, să vie cu o mică contribuție de muncă în afară de activitatea oficială, căci la urma urmei acesta ar fi rolul lor capital în mecanismul ofortului pentru ridicarea și desrobirea vieții rurale.

La noi toți așteaptă dela învățător ca el să transforme în timp de 10—13 ani tot ceace omenirea a distrus în o pregătire de câteva decenii, prin mijloacele ei cele mai geniale și cu toate eforturile enorme de care a dispus, cu ocazia marelui războiu mondial care i-a sdruncinat din temelii întreaga viață și întreaga ei organizație socială.

La noi se așteaptă ca școala să schimbe ea singură în un scurt timp, tot aspectul intelectual, cultural, moral și economic al satelor și vieții noastre. În scopul acesta, pentru învățător, se aduc anumite obligații cari îl silose să dovedească dacă voește să fie îndreptățit la coaja de mălai mucegăit că „a făcut ceva în satul lui“, fără însă, ca să i se dea mijloacele de lipsă și fără să se pretindă cel puțin celorlalți intelectuali din comuna lui ca cel puțin să-l ajute în opera și munca lui de regenerare a societății rurale. Și în timp ce el este obligat la înfăptuirea a o mulțime de mari realizări în comuna lui, restul de „funcționari ai statului“ cu mai mult timp liber și cari depun o mai puțin obositoare muncă, nu realizează aproape nimic pe acest teren, neîncetând totuși a se intitula cu aere grave ca „mari și cu răspundere factori pionieri, etc.“ în procesul luptelor pentru salvarea celor mulți și

\*) Din articolul intrat se publică numai unele părți mai esențiale căci nu ne mai putem permite luxul să dăm loc articolelor prea lungi și mai vârtos nu admitem personalități.

întunecați.

Prea mult se așteaptă dela școală în vremuri grele pentru ea și în raport cu ceea ce poate ea da într'un timp atât de scurt..

Oricât ar fi învățătorul de inițiat în munca extrașcolară și oricâtă dragoste ar purta el în sufletul lui pentru îmbunătățirea și prosperarea satului său, nu poate realiza aproape nimic.

Poate să-și dea el seamă că comuna lui va prospera când va înflori în mijlocul ei o cooperativă cu pricepere și inimă condusă, când grădina de pomi a satului își va avea efectul, când casa culturală își va putea culege roadele, când felul de traiu al săteanului va fi altul, când empirismul tradițional în lucrarea pământului și creșterea vitelor va fi în multe cazuri înlocuit cu știința rațională — căci toate acestea rămân frumoase visuri pentru că la realizarea lor rămâne singur, singurel, pentru că solicitându-le concursul, fiecare din „frați“ invoacă motive „serioase“ că nu-l poate ajuta cu nimic.

Cu toate că ar fi și în interesul celorlalți intelectuali ai comunei să desvolte o activitate extraoficială și aceasta pentru familiarizarea lor cu săteanul de care au atâta nevoie, ei prea puțin înțeleg rostul acestei lupte oficioase.

Așa, bunăoară, înființarea unei case culturale în comună, nu le-ar putea aduce decât mulțumiri sufletești și mai târziu respectul și aprecierea tuturor.

În astfel de case, s'ar aduna sătenii noștri la glasul a câte unui „sfătos“ al satului unde prin gura unuia din aceștia, anume instruiți, ar mai asculta în frumoase cuvinte trecutul nostru măreț, sau folositoare sfaturi în domeniul economiei, igienei, medicinei, religiei, etc. abătându-i în felul acesta pe calea cea bună. Numai așa vom putea munci cu rezultat și real folos pentru ei, dacă mai întâiu le vom desrobi sufletele din patimile alcoolismului.

Prin înființarea unor astfel de case culturale, s'ar putea lumina prin o bună și sănătoasă metodă mințile sătenilor asupra multor chestiuni, pe cari ei le iau drept deslegate, multe fenomene sociale, pe cari ei le iau cu bună credință ca fiind foarte sănătoase și câte și mai câte!

Preotul n'ar putea trage decât beneficii morale pentru biserică, căci în astfel de întruniri ar prinde ocazii pentru ca prin vorbe și sfaturi să-și lumineze credincioșii săi asupra unor chestiuni religioase, pe cari nu le înțeleg și din care cauză repede

cad în mrejele acelor sectari cari sunt puși în mișcare din interese meschine pentru a tulbura și răsvrați spiritele și sufletele satelor noastre.

Nu mai vorbesc apoi, despre celelalte mijloace prin cari s'ar putea ridica satul din punct de vedere economic și cari ar contribui în a atrage o mare simpatie față de intelectualii săi, căci ar fi de prisos. Așa bunăoară o cooperativă de producție, o cooperativă pentru industrializarea și valorificarea produselor agricole, fie vegetale sau animale, o grădină de pomi din care grădină cultivată în mod rațional, sătenii ar trage multe învățături și multă iubire față de cultura pomilor roditori atât de părășiți la noi, cari toate ar fi mijloace cari ar înlesni traiul sătenilor, îmbunătățind situația materială a satului și prin toate acestea s'ar ușura foarte mult sarcina intelectualilor din acel sat.

Țăranul nostru doarme cu toată cartea ce a învățat-o în cei 7 ani de școală primară cu „purcelușul“ și „vițelul“ ne scăpând din vedere a-și usca hainele (de ce să nu-le spunem obielele?) pe sobă. Apoi copilul, tot așa se bucură de îngrijiri aproape ca unul din nu știu care țară din Africa.

Hrana săteanului nostru este tot aceeași „a Românelui“. De plugărie și creșterea vitelor mi-e silă să mai vorbesc!

În fața unor astfel de dureroase constatări nu poți decât să constăți o nulitate absolută a muncii așa zișilor „oameni cu răspundere“ față de viitorul satelor. Un medicament bun însă pentru vindecarea acestui mare rău social, după noi, ar fi acela al creierii unui inspectorat comun pentru toți funcționarii dela sate, care să controleze și să-i aprecieze pe toți deopotrivă asupra activității lor extraoficiale. Și ce sănătos lucru ar fi, când politicienii noștri s'ar cugeta și la rezolvirea unor astfel de „probleme bagatale“ prin cari ar aduce un mare bine satelor și țării noastre. Căci lăsată pe umerii și grija învățătorului toată răspunderea rezolvirii grelelor și multiplelor fenomene sociale din sânul satelor noastre, este acelaș lucru ca și când ai aștepta ca un ceasornic să funcționeze numai cu o rotiță dispensându-l de restul mecanismului.

Am scris acestea rânduri cu gândul, nu ca să arăt o neputință a învățătorului pentru atribuțiile extrașcolare ce le are în sarcina sa, dar mai ales pentru a arăta nedreptatea îndatoririlor ce i se cer numai lui singur față de ridicarea satelor, în vreme ce mulți din așa zișii intelectuali dela sate, dispun de

mai mult timp liber și cari nu încetă a-și aduce elogiile și releva merite pe tema ridicării maselor, și în timp ce axul în jurul căruia se învâрте toată viața economică, culturală, etc., a satelor noastre este învățătorul. Am scris aceste rânduri pentru motivul că mulți, prea mulți din „cei de sus“ se imbată de iluzii dulci asupra rezultatului muncii depuse în comună de toți factorii culturali dela sate, pe când realitatea cu totul, alta este.

Termin cu convingerea, că ideia cooperării forțelor intelectuale în promovarea culturii și binelui la satele noastre, va prinde rădăcini, încolțind triumfătoare în inimile și mințile tuturor celor care au puțină tragere de inimă pentru a salva pe cei mulți sortiți să fie copleșiți de rutina întunecului și expuși infecției fenomenelor bolnăvicioase și periculoase ce tot mai mult se încuibă în sânul omenirii.

Vicea, la 29 Martie 1932.

Victor Lungu

*inv.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj



Limba detractorului ucide trei persoane, pe detractor pe cel ce cu plăcere ascultă și pe acela în potriva cui se îndreaptă grăirea de rău, care cu greu se va putea obține de a nu urâ pe detractor.

ST. BERNARD.

Spiritele mediocre condamnă de regulă tot ceiace trece de priceperea lor.

LA ROCHEFOUCAULD.

Femeia crește neamul omenesc cu mai mult succes de cât or-care alt institutor. Bărbatul este crerul propriei sale spețe dar femeia este inima ei; acela este mintea speței, iar ea sentimentul; acela este puterea ei, aceasta este grația, podoaba deliciul ei.

SMILES, CHARACTERUL, C. II.

# CRONICA

— **Serbările studentești de la Zălau.** — Societatea culturală „Sălăjana“ a studenților universitari din Cluj, a aranjat în 3 Mai a. c. (a 3-a zi de Paști) mari serbări culturale în Zălau, la care a fost invitat și dl *Iuliu Maniu*, președintele societății. Scopul urmărit de studențime prin aceste serbări, este dublu: moral și material. *Moral* este: cimentarea unor legături de strânsă prietenie între studenți și intelectualii județului, provocarea spiritelor obosite și descurajate — din când în când, — câte o clipă de fericită uitare și încurajare pentru ziua de mâine și pentru ridicarea prestigiului moral al tinerimei, mai este ținerea trează la granița de Vest a unei vii conștiințe naționale. Cel *material*, prin eternizarea în bronz a memoriei marelui memorandist *Gh. Pop de Băsești*, căruia i se va ridica la Zălau o statuie, este aducerea cultului cuvenit oamenilor mari ai Sălajului.

Următorul program artistico-literar, care s'a desfășurat cu această ocaziune, a încoronat, prin reușita lui desăvârșită, succesul matineului.

Dl *V. Hossu*, președ. soc. prin cuvântul său inaugural, aduce celor prezenți salutul și mulțumirile studențimei.

Dl *V. Condor*, v.-preș. soc. prin magistralul său discurs ocazional, care a mișcat ini-

mile și a stors lacrimi din ochii multora. (Discursul se publică în întregime în coloanele acestei reviste.)

Dș. *Lya Hubic*, cu o voce fină ca mătasa, a cântat, — accompaniată la pian de „frumoasa stea de cinema“, Dș. *Viruca Mărgineanu*, — scenedada „Ständchen“ de Schubert și câteva doine românești de Brediceanu.

Celebrul comic dela Teatrul Național din Cluj, dl *E. Fărăianu*, spune câteva glume humoristice, ce au stârnit mult râs, transformat mai târziu într-un extaz de fericire.

Tenorul *Gh. Frențiu*, cu vocea-i dulce ca miera, a cântat, în acordurile acomp. de pian ale mult apreciatului pianist *Ervin Szócs*, o arie din opera „Mignon“ (Tomas) și câteva doine românești de Brediceanu.

Urmează caricatura comitetului în proză, cu care se încheie partea I-a a programului.

În partea II. comedia „*Un băiat de viață*“, de Fr. Arnold și E. Bach, prin felul cum a fost interpretată și jucată, a devenit cu adevărat celebră. S'au distins în interpretarea rolurilor principale a industriașului *Seinbold* și a soției sale, dl *V. Condor* și dș. *Lya Hubic*. Apoi, în a ficei lor, *Gerty*, dș. *Angela Codreanu*, ce-ți făcea impresia, că-i artistă născută, iar nudiletantă de ocazie. Prietenele acestei *Hilde*,



și Wally, adecă dș. Livia *Rusu* și Minerva *Trenca* sfioase și delicate ca niște mimoze. Iar Dș. Viruca *Mărgineanu*, prin ținuta sa demnă și prin mișcările pline de o majestate liniară, a tălmăcit cu o deosebită pricepere rolul frumoasei stea de cinema Rya Ray. Rolul lui Max, tovarășul de afaceri al lui Seinbold, a fost interpretat admirabil de dl Ionel *Varhaniovsky*, care prin însușirile caracteristice și prin felul cum a știut folosi de ele, a devenit un adevărat Max în carne și oase. Dl V. Hossu, prin ținuta-i riguroasă de salon, prin mișcările solemne și prin cuvintele spuse pe un ton milităresc, a redat tipul adevăratului neamț Felner. Cu vădit talent a jucat și dl I. Șimonca în rolul lui Riemann, logodnicul stelei de cinema, Rya Ray. Deasemenea s'a distins, în rolul de sobrietă a Annei, micuța și drăguța dș Sabina Oțel, care și-a evidențiat multe calități de invidiat.

Programul se sfârși cu a-plauze, buchete și corfe cu flori naturale, iar lumea veselă și mulțumită de programul, care a satisfăcut tuturor pretențiilor mai alese, a plecat la cină, pentruca după o oră și ceva, să se reîntoarcă la adevărata voie bună.

Seara începu dansul: „Trei pași la stânga linișor, Și alți trei pași la stânga lor...”

În toate părțile vedeai numai zâmbete și priviri ce radiau mulțumiri, iar la mesele bătrânilor, unde se sorbea divina băutură a lui Bachus, auzai glasuri vesele, cari trădau

în mod elocvent succesul acestei serate.

Studentii și lumea adunată la serată regretau însă lipsa unui mult așteptat oaspe, lipsa marelui bărbat al Sălajului și al neamului, care, dupăcum scriau ziarele, se afla departe, la malul mării, în Constanța. „În ochii fiecărui oaspe, fără deosebire de culoare politică, se putea citi un regret, o adâncă părere de rău, că nu le este dat să vadă pe bărbatul care a fost sortit să fie parafulgerul răsbunărilor stăpânilor noștri de eri.

În această atmosferă caldă de familiaritate și de regrete unanime, pela orele 11 seara, în timp ce muzica militară intona „Zaraza”, un murmur străbătu toată sala, cu iuțeala fulgerului: „Vine dl Iuliu Maniu!” Studentii așezați în două rânduri, primesc pe preaiubitul lor președinte, pe mult așteptatul lor oaspe. *Dl Iuliu Maniu sosi*, trecând cordonul studenților, salutând fiind de președintele societății V. Hossu și prefectul dl Gh. *Matieșanu*.

Dl Iuliu Maniu a stat la serată timp de o oră, întreținându-se cu studenții și intelectualii județului, apoi a plecat „lăsând în inima celor prezenți multe regrete și o frumoasă amintire”. („Patria” din 12 Mai.)

Dimineața pela orele 6 mamele se pregăteau de plecare, iar tinerele lor grații, cu mișcări lenese și șchiopătându-și întindeau mâinile în semn de bun rămas, celor ce au aflat de bine să le danseze. După un ceas și jumătate și-a impus

plecarea și ultimile rămășițe, în murmur de regrete, după o noapte, petrecută într'o atmosferă caldă, prietenească și românească. I. C.

— **Caet de vacanță.** Dna Elena Cordoneanu a alcătuit încă din 1931, caetul de vacanță pentru elevii din școlile primare și a obținut aprobarea Onor. Consiliului Permanent cu avizul No. 1007-931. Ministerul apreciind valoarea și utilitatea lui pentru preocupările și îndeletnicirile școlărilor în timpul vacanței, îl recomandă și anul acesta fără însă a-l impune nimănui.

— **Revista „România Maritimă și Fluvială“.** Liga Navală Română, în dorința de a răspândi și întreține viu spiritul și interesul publicului pentru Mare și binefacerile ei, a întocmit Revista „România Maritimă și Fluvială“ scrisă pe înțelesul tuturor.

Tot în acest scop, a editat o hartă spre a fi răspândită printre elevi.

Ministerul apreciind scopul urmărit de Ligă prin propaganda ce face, recomandă școalelor să-i dea tot concursul.

Pentru orice informațiuni, se vor adresa Ligii, în București strada Aristide Briand No. 16.

— **Congresul învățătorilor** din întreaga țară se va ținea, anul acesta, la *Chișinău*, în zilele de 28 și 29 August. În programul congresului s'au pus următoarele chestiuni: 1. Întreținerea materială a școalelor primare. 2. Înaintarea învăță-

torilor. 3. Casa de credit a Corp. Didactic. 4. Presa învățătorescă. 5. Salarizarea învățătorilor. 6. Propunerea dlui prof. I. Nisipeanu pentru înființarea Institutului Pedagogic al Asociației. 7. Diferite comunicări.

Adunarea generală a Asoc. Gen. a Inv. din România se va ținea în ziua de 29 August cu aceasta ordine de zi: 1. Raportul despre activitatea pe anul din urmă. 2. Raportul casierului general. 3. Raportul cenzorilor. 4. Discuția și votarea rapoartelor. 5. Comunicări și propuneri. 6. Alegerea membrilor Comitetului central și al cenzorilor.

Consiliul general al Asociației va ținea ședință premergătoare congresului în ziua de 27 August, în Chișinău.

— **Comemorarea lui Spiru Haret.** În 18 Decembrie a. c. se împlinesc 20 ani de la moartea lui Spiru Haret. În aceea zi se vor întruni învățătorii din județe în orașele de reședință și vor comemora pe neuitatul om al școalei românești printr'o pomenire în biserică și o ședință festivă a Asociației închinată amintirii sale.

— **Invitare.** Asociația învățătorilor din județul Sălaj cu onoare vă invită la Matineul și Serata dansantă care va avea loc sâmbătă *11 Iunie 1932* în sala teatrului orașenesc din Zălau. Începutul matineului la ora 6 p. m.; iar al seratei seara la ora 9 fix.

Prețurile de intrare Lei 40 de persoană, și Lei 100 de familie. Biletele de la matineu

vor servi de intrare și la serată. Este rugat On. Public a le păstra spre acest scop. Suprasolvirile se vor publica pe cale ziaristică. Venitul curat e destinat p. fondul cultural al Asoc. Inv. Comitetul Aranjator.

Program : a) mâineu. 1. Cuvânt președințial. 2. Orchestra Batalionului 7 Vânători de Munte. 3. „Slăvire“, apoteoză de Luncan și Murnu, executată de elevii și elevele școlii primare din Zălau. 4. „Dans național“, exec. de elevii și elevele șc. din Zălau. 5. „In poiana Castelului Peleş“, piesă alegorică într'un act, executată de elevii și elevele școlii primare. b) Serată. Petrecere cu dans. Diferite surprize. Muzică excelentă. Concurs de frumusețe. (S. O.)

— **Cursurile pentru lucru manual la Deva.** Ca urmare ordinului No. 45906—1932 publicat la partea oficială sub No. 1339—1932, Ministerul Instrucțiunii dispune cele ce urmează :

Indeletnicirile practice căpătând o importanță deosebită în învățământul primar, Ministerul Instrucțiunii a hotărît să reînceapă cursurile de lucru manual, desen, muzică, etc. ce s'au ținut la școala normală din Deva (jud. Hunedoara.

Se vor preda următoarele specialități : tâmplăria, împletiturile de răchită, paie, papură, împăierea animalelor pt. muzeele școlare, construcția aparatelor de radio (dacă va fi posibilitate) etc.

Cursurile vor începe la 1 Iulie și vor dura până la 31 Iulie c.

Din pricina împrejurărilor actuale, Ministerul nu acordă decât găzduire și material pt. învățatură, cheltuielile de transport și hrană privesc pe învățători. Se va organiza o popotă administrată de Consiliul învățătorilor, unde se speră ca contribuția să fie minimă, 25—30 lei pe zi.

Deoarece, prin noul regulament al învățământului primar înaintările se vor face numai pe baza creațiilor și realizărilor practice, acei cari au posibilitatea, să urmeze aceste cursuri în condițiunile de mai sus, se vor înscrie până la 10 Iunie c. la dl Inspector G-ral N. Saxu, Casa Școlaelor, Str. G-l Berthelot.

Vor aduce cu ei : pătură, pernă, albiturile de pat, servet, tacâmuri de masă, un sort de lucru, caet, compasuri.

Ministerul Instrucțiunii intenționează ca dintre învățătorii distinși cari vor urma aceste cursuri, să fie însărcinați cu organizarea și controlul atelierelor, muzeelor, bibliotecilor școlare, material didactic, etc. ca ajutoare ale sub revizorului școlar. In acest scop, vă rog stăruțiți pe lângă Prefectul județului, să ajute cu o mică sumă pentru transportul și hrana a doi învățători mai distinși pe cari îi cunoașteți personal sau din informațiuni, pentru a putea urma aceste cursuri. (d. -- m.)

## Buletinul Revizoratului școlar al jud. Sălaj

(Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai).

No. 1361—1932.

### **Situația Generală, Tuturor școlilor primare de stat și confesionale din județ.**

*Domnule Director,*

Avem onoare a Vă face cunoscut, că deoarece nu am primit dela Onor. Minister imprimato pentru completarea situației generale a învățământului primar pe anul școlar 1931—1932, din rezerva ce avem în arhiva noastră se expediază împreună cu revista „Școala Noastră“ un exemplar formular ce-l veți completa pentru revizorat; iar pentru arhiva școlii îl veți face pe hârtie liniată.

D-nii Directori și școlilo căroră nu li se vor ajunge formulare vor linia hârtia în 2 exemplare, după formularul din anul trecut.

Vă invităm să studiați cu multă atențiune instrucțiunile de pe formular și să le completați conform aceloră, ca să nu atrageți asupra Dvs. pedepsele prevăzute.

Un exemplar ni-l veți înainta necondiționat până la 10 Iunie a. c. cunoscând, că nu se admite nici o întârziere, iar al doilea exemplar îl veți păstra în arhiva școlii.

Zălau, la 21 Mai 1932.

No. 1360—1932.

### **Recensământul obligaților pentru anul școlar 1932—33.**

Având în vedere că pentru facerea recensământului pe anul școlar 1932—33 n'am primit imprimate, punem în vedere tuturor directorilor școlilor primare de stat și în comunele unde nu sunt

școli de stat directorilor școlilor confesionale, să pună în lucrare imediat facerea recensământului. În lipsa imprimatelor se va face pe hârtie liniată de Dvs. și învățătorii aparținători, după modelul din anii trecuți, conformându-vă strict art. 19—26 din Regulament, Instrucțiunilor de pe cartonul recensământului din anul trecut și dispozițiunilor ce urmează:

Pentru ușurarea lucrărilor și evitarea oricărei greșeli D-nii Directori se vor prezenta imediat la oficiul stării civile respective și vor întocmi lista generală de copii în vârstă de școală, născuți între 1 Septembrie 1914 până la 31 August 1927 (unde aceste liste nu s'au făcut în anii trecuți) și apoi se vor verifica întocmind recensământul.

Copiii în vârstă de la 12—16 ani, cari nu au șapte clase sunt obligați a frecventa cursul primar. După vârsta de 12 ani, cari nu au nici o clasă și cei între 16—18 ani, cari nu au cel puțin patru clase primare sunt obligați a cerceta cursuri de adulți.

Cei cari au terminat cursul primar în tabloul rezumativ se vor trece sub No. 68—69 cu titlu „au absolvat cursul primar“.

Copiii în vârstă de cinci până la șapte ani se vor trece în tablou necondiționat. Datele din lista generală le veți trece în tablou rezumativ.

D-nii directori mai tineri cari n'au făcut recensământ vor cere lămuriri de la colegii lor din apropiere cari au făcut aceste lucrări și în anii trecuți.

*Tablourile rezumative întocmite în strictă conformitate ca realitatea se vor înainta revizoratului școlar cel mai târziu până la 10 Iunie 1932.*

No. 1337—1932.

## Cultivarea plantelor medicinale

Comunicăm ordinul Ministerului No. 65908—1932 pentru luare la cunoștință și executare.

Colectarea și cultura plantelor medicinale și industriale cu ajutorul școlărilor și adulților în vederea sporirii mijloacelor proprii pentru întreținerea școlii, pe deoparte, iar pe de altă parte pentru a sugera și îndruma populațiunea locală la îndeletniciri rentabile. vor trebui socotite între inițiativele laudabile ale școlii rurale și ale învățătorilor. Puținele cazuri cunoscute până în

prezent, când unii învățători și-au înzestrat șepala ori și-au făcut reparațiuni din desfacerea plantelor medicinale, fac dovada că ideea prinde și este folositoare.

Solul României este binecuvântat cu una din cele mai bogate flori farmaceutice, cari se irosește în zadar, în vreme ce în alte state cum este de pildă la vecina noastră Jugoslavi, se exportă anual plante medicinale de peste 500.000.000 lei noi importăm aceste articole.

Cu prilejul primului congres al cultivatorilor de plante medicinale ținut la Cluj, în Septemvrie trecut, s'au pus bazele „Sindicatului pentru valorizarea plantelor medicinale, aromatice și industriale din România“, deci indeletnicirea aceasta e plină de făgăduinți sub raportul desfacerei materialului colectat.

Fiindcă suntem în plin sezon, recomandăm stăruitor prin Dvs. corpului învățătoresc, să se ocupe cu recoltarea plantelor medicinale cerute de farmaciștii noștri; prin tratative directe sau prin Dvs. învățătorii vor intra în legătură cu farmaciile apropiate ori cu depozitele farmaceutice din centrele mari. Consiliile medicilor locali pot fi de sprijin în organizația de desfacere,

Învățătorii pot suspenda cursurile dela cl. III—IV în două zile pe săptămână, pentru a se face în comun colectarea și prepararea plantelor medicinale din sezon; aceasta se va nota în registrul de prezență și în registrul special de colectarea plantelor medicinale, cu cantitățile respective.

Vânzarea se va consemna într'un proces verbal al Comitetului școlar, din câștigul realizat 50% se împartă culegătorilor și 50% rămâne comitetului școlar.

Dacă însă, se va putea organiza recoltarea și desfacerea prin cooperative școlare, rezultatele vor fi cu atât mai îmbucurătoare, activați pentru atingerea acestui scop.

Învățătorii care se vor aplica acestor îndeletniciri vor fi semnalăți Ministerului prin rapoarte speciale, pentru a fi notați la Statele personale, în vederea gradației de Merit cultural.

Pentru partea tehnică a chestiunii, recomandăm informațiunile din următoarele publicațiuni:

I. Roventa: Plante medicinale, Editura Casa Școalelor.

N. Săulescu: Primul congres al cultivatorilor de plante medicinale, (Se distribuie gratuit de Ministerul Agriculturii).

În Editura Cartea Românească se găsesc:

I. Prodan: Plante medicinale lei 80.

Nicolescu: Plante medicinale lei 50.

Pater: Cultura plantelor medicinale lei 40.

Dăscălescu: Cultura și întrebuințarea plantelor medicinale industriale lei 25.

Dimitriu: Comercializarea plantelor medicinale lei 7,50.

Volanski: Burueni de leac lei 5.

Fiindcă colectarea și cultura acestor plante variază pe sezoane și regiuni, ne veți raporta despre începuturile realizate în județul Dvs. prin rapoarte lunare. — Consilier Director General: A. Culea.

---

No. 1188—1932.

## Plantarea drumurilor

*Domnule Sub-Revizor,*

Ministerul Lucrărilor publice, urmând a executa lucrările de plantare a drumurilor în fiecare județ, prin îngrijirea Prefecturii respective și având în vedere că, plantarea drumurilor constituie o podoabă a acestora iar aceste plantații sunt în primul rând spre folosul locuitorilor fiind din pomi necesari industriei casnice (duzi, toi, salcâmi, etc.). Invităm cu insistență pe învățătorii dela școlile rurale din județ, să dea tot concursul ce li se va cere și să caute să contribuie la completarea acestor plantații. Activitatea dezvoltată în această direcție încă se va nota la Statul personal. — Șeful serv.: Indescifrabil.

---

## Inchiderea anului școlar și examenele de absolvire

Către toate școlile primare de stat și particulare (Confesionale) din județ.

Comunicăm în cele ce urmează ordinul Onor. Minister No. 96670—1932 cu adaosul, că examenele de absolvire în circumscriptiile respective se vor prezida de d-nii directori, delegați cu circulara noastră No. 4542—1931 (Buletinul No. 6) cu excepția circ. XIII. unde în locul dlui I. Fathi dimisionat, va prezida dl S. Oros. Examenele se vor ține conform instrucțiunilor noastre din anul trecut și certificatele de absolvire se vor elibera din

caetul ce-au primit. Intrucât în unele circumscripții n'ar fi suficiente imprimatele ce le au, se vor cere dela Revizoratul școlar.

Având în vedere că aceste examene nu se mai țin pe centre ci la școlile respective: *fiecare școală cu absolvenți de cl. VII. va înainta dlui dir. de circumscripție prin curier, chiar în ziua primirii acestui ordin, tabloul nominal al candidaților în dublu exemplar.*

Dnii directori de circumscripții, în posesiunea acestor date își vor întocmi imediat itinerarul pe intervalul dela 1—10 Iunie înaintând câte un tablou de ficcare și itinerarul (cu zile fixate) Revizoratului școlar. *Aceste date vor intra la Revizorat cel mai târziu până la 31 Mai, ora 12.*

„Cheltuelile de transport ale dlor delegați cu prezidare examenelor de absolvire, cad în sarcina tuturilor școlilor unde vor avea loc aceste examene.

Conform deciziei Ministeriale înregistrată la No. 66642—1932 din 16 Mai a. c., toate școlile primare încetează cursurile pe ziua de 31 Mai a. c.

Examenele de clasă sunt suspendate, afară de examenul cl. VII-a care e totodată și examenul de absolvire al cursului primar integral.

Acest examen se ține după normele regulamentare, între 1—10 Iunie și va fi prezidat de un delegat al autorității școlare, care nu face parte din corpul didactic al acelei școale. Examenele nu se vor mai ține pe centre.

Elevii cl. IV. vor primi adevărurile de promovare în ziua de 10 Iunie c.

Intre 1—10 Iunie, se vor face cu elevii cl. II—VI, exerciții de concentrare a cunoștințelor cu aplicațiuni practice, excursiuni în natură, vizite la felurite instituțiuni, la ateliere și fabrici, lucrări agricole și în grădini școlare.

Organele de control și îndrumare, vor da instrucțiunile necesare în acest scop.

Serbarea tradițională a împărțirii premiilor, va avea loc în ziua de 12 Iunie a. c. — Consilier Director General, P. Ghițescu Șeful serviciului, Stratilescu.

---



No. 1339--1932.

## Cursuri de vară pentru învățători.

Comunicăm ord. Ministr. No. 65906—1932. și invităm pe cei ce doresc să participe la aceste cursuri să-și înaintea cererile *imediat* Revizoratului școlar, cunoscând că noi vom interveni pentru ajutoare conform ordnului, însă nu suntem siguri dacă le vom putea obține.

*Domnule Subrevizor,*

În conformitate cu art. 155 din legea învățământului primar, cu privire la cursurile de completare cunoștințelor învățătorilor, potrivit cerințelor legii căminelor culturale dela șafe, vă punem în vedere că anul acesta se vor organiza cursuri de vară :

a) Pentru completarea cunoștințelor teoretice a învățătorilor la școala de misionare din Vălenii de Munte.

b) Pentru lucru manual cu învățătoare la Deva.

c) Pentru lucru manual pentru învățătoare la Sighișoara.

Alegeți și recomandați din județul Dvs. câte 2 învățători sau învățătoare, pentru cursurile dela școala de misionare din Vălenii de Munte; câte unul sau doi învățători pentru cursul de lucru manual dela școala normală de băieți din Deva și câte o învățătoare pentru cursul de lucru manual de învățătoare, dela Sighișoara.

Cursurile încep la 12 Iulie și durează o lună.

Pentru întreținerea învățătorilor cari merg la cursurile dela Vălenii de Munte, interveniți la Prefectura de județ, Comitetul școlar județean, Băncii învățătoarești sau Asociațiuni învățătoarești județene, după cum vă este mai la îndemână, ca să acorde întreținerea învățătorilor socotit a 50 lei pe zi, iar pentru învățătorii cari merg la celelalte cursuri câte 25 lei pe zi, pe timp de o lună.

Învățătorii și învățătoarele dela cursurile de lucru manual, dacă ratia de întreținere vă depăși suma de 25 lei zilnic, și-o vor completa personal, în limita strictului necesar, gospodărirea făcându-se în localul școlilor normale.

Toți învățătoarele trebuie să-și aducă rufăria de pat și corp.

Înaintați Ministerului până la 10 Iunie tablou de învă-

țătorii cari merg la cursurile anunțate cu specificarea sumelor ce plătesc Prefecturile sau Asociațiile și Băncile învățători pentru cursurile dela Munte peste numărul fixat, aceștia își plătesc singuri întreținerea și-i veți semnală deosebit în tablou.

Veți căuta să participe la cursurile dela școala din Vălenii de Munte dintre învățătorii cei mai diștinsi cari predau la cursul complementar.

No. 1344—1932.

### Creiarea de păduri școlare

Comunicăm dispozițiile ce urmeaza, pentru conformare :  
Copie după adresa Ministerului Instr. Publice No. 38317—1932  
Inreg. la No. 79055 din 11 Aprilie 1932 Jurnalul No. 8873—1932.

#### *Domnule Director General*

Aprovizionarea cu lemne a școalelor și în special a celor dela satele de câmpie, constituie o problemă, care nu se poate ușor rezolva, din cauza sumelor mici ce se pun la dispoziție pentru acest scop și mai ales faptul, că nefiind prea multe păduri, transportul lemnelor se face dela mari distanțe și cu mari greutateți.

Domnul Prim-Ministru a aprobat, ca din lotul cu care este improprietărită școala sau izlazul comunal ori alte terenuri de care dispune comuna, să se rezerve circa 2—5 Ha. terene pentru ca să planteze salcâmi ca în acest fel s'ar putea realiza o sursă locală sigură de aprovizionare cu lemne școala.

Mai înainte ca Ministerul să ia o hătărăre asupra acestei propuneri Vă roagă, să binevoiți a-ne da sfaturi și dacă este cu puțință colaborarea în reallzarea acestui scop.

Consilier, p. Director General: Indescifrabil. Șeful serviciului : Indescifrabil.

România. Ministerul Agr. și Dom. — Inspectoratul Reg. Silvic Cluj, Serviciul ameliorărilor, No. 4836—1932 5. Mai. Ocolul Silvic Zălau, Intrat la 12 Mai 1932 No. 460 Dos. II-d. Ocolului silvic Zălau. Trimitem în copie atât adresa Ministerului de Instrucție cât și ordinul Ministerului Agr. și Dom.

No. 92661—1932, rugându-Vă a lua contact cu organele Județene și Dnii Directori ai școlilor primare, care să indice terenurile pe cari ar dori să le împădurească în vederea creării pădurilor pentru procurarea combustibilului. Terenul odată fixat se va întocmi un scurt memoriu și deviz cu indicarea puieților necesari și a costului lucrării, care de preferință se va executa direct de către școlari. Șeful Inspectoratului Ing. Insp. General silvic, Zeicu. p. Șeful Serviciului, Indescifrabil.

Copie după ordinul Ministerului Agriculturii și Domeniilor Direcția Regimului silvic Serviciul Ameliorărilor No. 92661 din 19 Aprilie 1932 Inreg. Jurnal No. 4672 din 22 Aprilie 1932. Inspectoratului de Regim silvic Cluj. Cu onoare Vă înaintăm în copie adresa No. 38317—1932 a Ministerului Instrucțiunii Publice, prin care solicită concursul nostru pentru ca fiecare școală, mai ales din cele situate în regiunea de câmpie să-și poată creia păduri din care să se poată aproviziona cu lemne de foc și Vă rugăm a dispune ca ocoalele să colaboreze cu organele școlare locale, la realizarea acestui deziderat, dând tot concursul pentru întocmirea memoriilor și Devizelor acestor lucrări, apoi instrucțiunile necesare și conducerea efectivă pentru executarea lor.

Pentru stabilirea unui plan unitar de lucru, Vă rugăm a lua înțelegere, cu organele școlare județene și regionale, spre a aviza la mijloacele de realizarea și executarea, iar de urmare Vă rugăm a-ne comunica. p. Ministru: D. Drozescu. p. Director: I. Marinescu.

Școlile vor înainta propunerile lor Revizoratului școlar în termen de 15 zile.

No. 1376—1932.

### Premiile elevilor merițoși

Copie după ord. No. Ministerului Instrucțiunii No. 69831—1932. — Vă facem cunoscut că în vederea împărțirii premiilor elevilor merițoși la studii și dexterități, Ministerul recomandă cumpărarea medaliilor editate de către librăria Socec et Comp. București, care au fost aprobate de către Cassa M. S. Regelui și Ministerul Instrucțiunii.

În acest sens veți înștiința direcțiunile școlilor primare din județul Dvs.

Consilier Director General, P. Ghițescu.

Șeful serviciului, T. Teodorescu.

No. 130—1932.

### Recomandarea revistei „Satul”

»Satul» Revistă de literatură și Cultură pentru popor. Redacția Aurel Vlaicu 3. Administrația: Prel Polonă No. 13 București III. București la 4 Aprilie 1932. No. 50 Domnule Prefect, Incurajați de a adresa No. 5170 a Prefecturii jud. Cernăuți, pe care o anexăm în copie, precum și alte instituții înțelegătoare, avem onoare a vă trimite odată cu prezenta, prin deosebit pachet postal, 4 numere din revista de literatură și cultură pentru popor, «Satul» apărute pe anul curent se editează în București din anul 1930. Noi nu vă descriem nici importanța ei, pentru aceste timpuri, ci numai vă rugăm să sacrificați din prețiosul Dvs. timp, câteva momente, pentru a cerceta amănunțit și numai după ce vă veți convinge de foloasele ei să dispuneți a se face câte un abonament pentru comunele din jud. Dvs. unde poate să fie citită și cercetată de toți intelectualii din comună, cari desigur că după ce o vor cunoaște, se vor abona și personal. Costul abonamentului pentru instituții este de lei 250 anual. Revista »Satul» *nu face nici un fel de politică de partid* și nu e pusă în slujba nimănui. E singura revistă hotărâtă să lupte pentru opera de culturalizarea satelor, dându-le pe cât este posibil tot ce interesează viața satelor și buna stare a locuitorilor. Având în vedere scopul urmărit, vă rugăm cu onoare să binevoiți a ne da prețiosul Dvs sprijin și a dispune să ni se comunice rezultatul dimpreună cu tabel de comunele cărora să le trimitem revista, pe care o putem expedia chiar începând cu numărul pe Ianuarie 1932. În așteptarea rezultatului, vă rugăm să primiți expresiunea stimei noastre. Directorul Revistei, ss A. Udrea. Administrator, ss Ionel Marinescu.

Revizor școlar :

**D. MĂRGINEANU.**

---

---

## Asociația Inv. din jud. Sălaj.

---

### Proces Verbal

Luat în adunarea generală a Asociației Inv. din jud. Sălaj, ținută la școala prim. de stat din Zălau, în ziua de 7 Mai 1932.

Președinte : Simion Oros, Secretar : Nicolae Căprar.

Prezenți : Învățătoare și învățători în număr de peste una sută și revizorul școlar dl Dumitru Mărgineanu.

I. Președintele la ora 11 deschide ședința. În vorbirea de deschidere spune că, adunarea gen. a Asociației convocată pentru ziua de 7 Mai, a fost interzisă cu ordinul *nemotivat* al Prefecturii jud. Sălaj. Dar constată cu bucurie că, deși învățătorilor li-s'a dus spre știre ordinul din chestiune prin notarii comunali, cei de față și-au ținut de datorie să se prezinte într'un număr atât de frumos la adunare. Li roagă ca, în desbaterile ce vor urma să fie calmi și să arate cele mai potrivite soluțiuni pentru a putea lua o moțiune deamănă de numele de dascal Sălăjan.

După deschidere ia cuvânt revizorul școlar dl Dumitru Mărgineanu, care declară că se solidarizează cu acțiunea învățătorilor pentru existență, fiind și dânsul învățător și toate străduințele sale oficiale nu au alt scop, decât ridicarea nivelului învățământului prin sporirea forțelor morale și materiale ale corpului didactic, împărtășind și simțind întocmai și durerile și bucuriile aceluia.

Ad. I. Adunarea aplaudă viu la adresa președintelui și revizorului școlar.

II. Președintele cetește adresa No. ad. 5753 din 27 Aprilie a. c. a Prefecturii jud. Sălaj, prin care i-se aduce la cunoștință că, pe ziua de 7 Mai a. c. nu s'a putut da autorizația pentru ținerea Congresului județean al învățătorilor convocat deja. Constată în legătură cu acest ordin al Prefecturii că, nici statutele Asoc. Gen. a Inv. din România și nici statutele Asoc. Inv. din jud. Sălaj, nu prevăd dispoziții ca, pentru ținerea adunărilor anuale să se ceară autorizația autorităților, nici a celor polițienești și nici a celor administrative.

Revizorul școlar D. Mărgineanu, în legătură și cu referire la ordinul din chestiune ține să constate că, corpul didactic Sălăjan este un corp de elită și bine disciplinat și nici odată nu a dat dovezi că s'ar fi dămis la fapte, cari ar fi provocat măcar odată, luarea de măsuri din partea Siguranței Statului. *Este sentinela vecinic de veghe a patrimoniului nostru la granița de Vest a țării.* Ordinul îl consideră ca o nouă lovitură, de aceasta dată morală, corpului didactic, lovitură pe care n'a meritat'o

În chestiune iau cuvânt mai mulți învățători.

Ad. II. După ascultarea părerilor expuse, adunarea generală în unanimitate

### P R O T E S T E A Z Ă

contra ordinului No. ad. 5753--1932 al Prefecturii jud. Sălaj prin care s'a interzic ținerea ad. gen. a învățătorilor în aceasta zi de 7 Mai, *ca nejustificat*, căci pe deo parte Asociația județeană a inv. are statutele aprobate, cari nu prevăd dispoziții ca, pentru adunările anuale să se ceară autorizația autorităților, nici a celor polițienești și nici a celor administrative; iar pe altă parte învățătorimea din jud. Sălaj, nici odată n'a dat prilej ca forță publică s'o disciplineze cu ocazia adunărilor ce a ținut și în trecut, din contra, prin activitatea sa a căutat să samene sămânța păcii și a bunei înțelegeri între oameni. Iar prin conferințele din programul adunărilor, se dea directive pentru propășirea țagmei sale și a școalei românești. Învățătorimea din jud. Sălaj nici când n'a propagat idei distrugătoare a bunei rânduieli din Stat, ci a combătut orice idei bolnave și suspecte de căteori i-s'a dat ocazia.

Ordinul din chestiune deci îl conzideră ca o nouă lovitură dată corpului didactic, o lovitură nemeșită, atingând partea cea mai senzibilă a omului muncitor și cinstit: partea morală.

Prezentul protest se va aduce prin Prezidiu la cunoștința celor în drept.

III. Președintele aduce la cunoștința celor de față Circulara No. 103 din 24 Aprilie a. c. a Prezidiului Asoc. Gen. a Inv. din România, dată pe baza hotărârei Com. centr. al acestei Asociații, luată în 6 Aprilie a. c. prin care Asociațiile județene sunt invitate, ca în ziua de 7 Mai a. c. să țină câte o adunare, de protestare pentru felul cum salariile învățătorilor se plătesc, luând hotărâri, care să se aducă la cunoștința celor în drept, pentru a lua îndreptări urgente. Se cetește proiectul de moțiune.

Președintele deschizând discuția asupra proiectului de moțiune, iau cuvânt dñii: Dumitru Mărgineanu, Nicolae Căprar, Sabin Pop, Emanuil Pop ș. a., cari arată situația grea și insuportabilă a învățătorimei și lupta pe care o duc și trebuie

s'o ducă pentru a învinge mizeria, ca să poată sta la datorie până la ultima suflare.

Ad. III. După ce președintele dă unele lămuriri, cari se credeau necesare și după ascultarea propunerilor făcute în chestiune, adunarea generală în unanimitate votează următoarea

### M O Ţ I U N E :

Învățătorii din jud. Sălaj, adunați în ziua de 7 Mai a. c. în Zălau, constatând starea de degradatoare umilință și cumplită mizerie în care sunt ținuți prin neplata salariului lor de 5 și 6 luni din urmă, *protestează* cu sufletul plin de amărăciune și nemulțumire împotriva nedreptății lor față de toți ceilalți funcționari ai Statului.

Ei cer :

I. Achitarea fără întârziere a salariului în restanță din 1931 și din anul în curs.

II. Să se aplice în ce privește plata salariilor aceiași măsură tuturor categoriilor de funcționari. Plata salariilor să se înceapă dela funcționarii cei mai mici, trecând apoi la cei mari. Se nu să plătească nici unui funcționar din țară, nici un fel de salariu, începând de azi, pânăcând învățătorii nu vor fi la curent cu plata salariilor restante.

Nu se poate admite ca în sărăcia de astăzi a Țării să fie categorii privilegiate iar învățătorii să fie lăsați în totală părăsire.

Banii țării, puțini câți sunt, să se împartă proporțional la toți cei cari o servesc.

Să se impună aceiași jertfă tuturor, dela cel mai înalt demnitar, până la cel din urmă slujitor al Statului.

Să se pună capăt unei injustiții revoltătoare pe care învățătorii n'o merită și n'o mai pot îngădui.

În fața conducătorilor Statului și Țării, învățătorii declară solemn că, răbdarea și puterea lor de rezistență ajungând la ultima limită, nu ei vor fi răspunzători mâine de prăbușirea școlii primare.

Moțiunea de sus se va înainta celor în drept.

IV. Președintele aduce la cunoștință celor de față că, în conformitate cu dispoziția art. 18 alin 4 din Statute, adunarea generală de azi nu poate să ia deciziuni în chestiunile din ordinea zilei, publicate în Convocatorul No. 37—1932 al Comitetului central, cere ca în baza alin. 5 din art. menționat să decidă convocarea unei a doua adunări generale la 30 zile, când se va putea decide cu majoritatea absolută a celor prezenți, ori care ar fi numărul lor.

Ad. IV. Adunarea generală fixează termen pentru a doua adunare, conform propunerii președintelui, pe ziua de 11 Iunie

a. c. la Zălau, cu programul publicat deja, atât pentru adunare, cât și pentru matineu și serată.

Nefiind alte agende la ordinea zilei. adunarea se încheie.

d. c. m. s.

Președinte :  
*Simion Oros.*

Secretar :  
*Nicolae Căprar.*

No. 63—1932.

## Concurs

Comitetul central al Asociației noastre va acorda anul acesta patru burse câte de 1000 lei; învățătorilor și învățătoarelor, cari vor să participe la cursurile de vară ale Asociației Gen. a Învățătorilor. Cursurile se pot ține la Brașov. Timpul începerii se va comunica ulterior.

Cei cari doresc a beneficia de menționatele burse își vor înainta cererile subsemnatului prezidiu până la 10 Iunie a. c. Asupra cererilor va decide Comitetul.

Șimleul-Silvaniei, la 9 Mai 1932.

Președinte :  
*Simion Oros.*

Secretar :  
*Nicolae Căprar.*

No. 62—1932.

## Convocare

Potrivit hotărârii ad. gen. din 7 Mai a. c. și bazați pe disp. Art. 18 alin. 5 din Statute, convocăm

**a doua adunare generală anuală**

a Asociației Inv. din jud. Sălaj, la Zălau, pe ziua de 11 Iun. 1932, care se va ține în sala mare a prefecturii județului.

Dela aceasta adunare nu poate să lipsească nici un membru al Asociației. Urebuie să fim de față toți câți ne numim și purtăm numele de dascăl, ca prin prezența noastră să dovedim că suntem o corporațiune, care merită toată atențiunea celor mari. Acum mai mult ca oricând — așa sunt timpurile — să ne manifestăm ca un corp solidare, uniți în cugete și simțir, uniți în toată acțiunea noastră pornită pentru recăștigarea drepturilor și în lupta pentru ameliorarea situației noastre materiale.

Ordinea de zi a adunării rămâne neschimbată, cea publicată deja în Nr. 4 — 1932 pag. 161, revistei «Școala Noastră».

Șimleul-Silvaniei, la 9 Mai 1932.

Președinte :  
*Simion Oros.*

Secretar :  
*Nicolae Căprar.*